

ELŐFIZETÉS ÁR
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 50 kr
 Bérmentelen levelek
 csak ismert kezektől fo-
 gadtatnak el.
 Kéziratot nem adatna
 vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A nyilvántartás minden gar-
 mondó díja 20 kr.

Z E M P L É N.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉNVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE

(Megjelenik minden vasárnap.)

HÍRDETSÉGI DÍJ:
 hivatalos hirdetéseknek:
 Minden egyes sor után
 1 kr.
 Azonfelül bélyeg 30 kr.
 Kiemelt díszben s kör-
 zettel ellátott hirdetésmo-
 nyokért termékek szerint
 minden 10 centiméter
 után 3 kr számítatik.
 Állandó hirdetéseknek
 kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetést a „Zemplén”
 nyomdába küldendők.

Sátoralja-Ujhely, 1891 febr. 8.

Előttünk fekszenek immár nagyobb-
 szint a népszámlálás adatai, melyek hazánk
 népességének örvendetes szaporodását bizo-
 nyítják.

Sátoralja-Ujhely, mely a magyar korona
 országaiban népességre nézve a 47-ik helyen
 áll, Zemplénvármegyének legnépesebb köz-
 sége. Szaporodott 10 év alatt összesen
 1962 lélekkel; tehát a 10 év előtti népes-
 ségnek 17,36 %-ával. A lakosságnak eme
 mindenestre elég szép számu szaporodása
 világos bizonyosága annak, hogy városunk
 szép jövőre van hivatva. De nem lehet
 elzárkóznunk az összes számadatokból von-
 ható ama tanulság elől: hogy a nagy jövő
 erős alapot követel, melynek megalkotásá-
 hoz a korviszonyok követelményei újabb-
 újabb s egyre nagyobb munkával állítják
 szembe még a legjobb akaratu törekvé-
 seket is. A haladás nagy küzdelmei minden
 rendelkezésre álló idő és tér fölhasználására
 és kizsákmányolására intenek; minden perc
 elhanyagolása s minden talpalatnyi tér föl-
 adása alig pótolható visszaesés veszedelmét
 hordozza magával.

Nem nagy költőnek, Berzsenyinek
 örök igazságot tartalmazó mondásával
 („Minden ország támasza és talp-köve a
 tiszta erkölcs”) jövőnk összeütközésbe,
 midőn a városok emelkedésének alapfö-
 tetét a vagyoni jólétbe helyezem. Ez a
 mai kor kerekeinek mozgó eleme; ez teszi
 nagygyá a községeket, megelégedetté azok
 polgárait. A hazafiság legmelegebb és leg-
 hathatóbb nyilvánulásaihoz a polgárok
 jólétének legalább is oly foka szükséges,
 hogy azok ne legyenek kénytelenek napról-
 napra küzdeni a megélhetés eszközeinek
 testet-lelket csüggesztő előteremtésével,
 hanem hogy a napi életszükségletek beszer-

zésén túl fönmaradt keresetük megtakarí-
 tásával munkájuk gyümölcsét megbecsülni
 tanulván, becsülettel betöltsék a polgári
 földadatuk tudatában önértékkel megelégedjenek
 s a közjóért lelkesedjenek.

Méltán illeti hála vármegyénknek lelkes
 főispánját ama nagylelkű törekvéseért és
 fáradozásáért, hogy vármegyénk, főleg pedig
 városunk anyagi jólétének emelésére egy-
 sör- és malátagyár fölállításának ügyét al-
 apos kezdeményezésével, magas befolyá-
 sával, az államkormánytól jogosan remélt
 támogatással, máris a valóság küszöbéig
 mozdította elő. Ugyancsak öméltsága
 tett sikerrel biztató lépéseket gimnáziumunk
 kiegészítésének dolgában s gyorsította meg
 a már-már akadozni látszó mozgalmat.

Városunk anyagi prosperálásának min-
 denesetre ezek a vívmányok lesznek leg-
 nagyobb fontosságú újabb tényezői.

De a községnek, ennek a nagy *corpus*-
 nak is, melynek szive és lelke a városi kép-
 viselő testület, tagjai pedig a tisztviselők,
 nagy és fontos hivatásának magaslatára kell
 emelkednie. Tudnia kell nem csak azt, hogy
 egy kedvezőtlenebb anyagi viszonyok közt
 leledző, s folytonosan a vagyoni erősbö-
 dés akadályzaival küszködő polgári községnek
 mennyire szabad terjeszkednie, s mi mindent
 kell magától megtagadnia: hanem föl kell
 ismernie, s meg kell tanulnia fölhasználni
 azokat az erőforrásokat, melyek anyagi jólé-
 tének gyarapítására vezethetnek. Minden be-
 folyásával, tetterejével és jóakarásával azon
 kell munkálkodnia, hogy saját gyarapodá-
 sával és erősbödésével, továbbá józan takaré-
 koskodásával, mérsékelje a község egyes
 polgárainak terhet, könnyítse azok izzadsá-
 gos munkáját.

A közterhekhez való hozzájárulás min-
 den polgárnak kötelessége; de nem szabad
 őket e terhek kizárólagos viseltetése által

kimeríteni. Nem elég a polgárra nézve az
 a tudat, hogy polgári és emberi köteles-
 ségeit becsületesen teljesíti: szükséges, hogy
 verejtékes munkájának gyümölcse is legyen,
 hogy maga is gyarapodjon, maga terem-
 tette alapon munkássá nagyobb erőre
 kapjon és nagyobb terjedelmet vehessen.
 Egyesek erősbödése a közös erősbödésnek
 egyik sarkalatos föltétele. Ezt nem szabad
 a községek ügyeit intézőknek szem elől
 téveszteniök.

A vagyoni jólétben vethetjük meg vá-
 rosunk jövőjének biztosítására irányuló kö-
 zös munkálkodásunknak szilárd alapját.

—ef.

Az elsők.

Fischer Árminnak az ujhelyi főgimnázium
 érdekében irt s lapunk mult számában kiadott
Szövetkezésünk c. felhívása, mint reméltük is, nem
 lett a pusztában elhangzó szó. Ime a bizonyosság:

Tekintetes Szerkesztő úr!

Fischer Ármint, néptanító, ugyan nem volt
 iskolatársam, de eszméjét olyan szépek és humá-
 nusnak tartom, hogy véleményem szerint *köteles-
 sége volna mindazoknak belépni az iskolatársak
 szövetségébe* akik az ujhelyi gimnáziumot valaha
 látogatták. Hálásan fogok visszaemlékezni mindig
 kegyesrendű tanárimra, kik a humanitás és ha-
 zafiság tüzeit fejlesztették lelkemben s azt hiszem,
 hogy e hála-érzet úgy fejezhető ki legjobban, ha
 a humanitás eme új templomának felépítéséhez
 legalább egy porszemmel hozzájárulunk!

Miután március 15-én nem lehetek Ujhely-
 ben, van szerencsém Szerkesztő urnak jelenteni,
 hogy én, valamint elvtársaim éspedig Székely
 Miklós dr., Glück Arnold dr. a propogált szövet-
 ségbe hajlandók vagyunk belépni.

Tekintetes Szerkesztő urnak, mint minden
 nemes ügy lelkes pártfogójának nagyrabecsülése-
 met kifejezve maradok

Budapest, 1891. február 5-én

kittinó tisztelettel:

Székely Abert dr.

TÁRCA.

Egy ártatlan tréfa.

Jelige: Keljete fel gyermeki emlékek!

— A »Zemplén» eredeti tárcája. —

Az édes visszaemlékezés gyermeki bará-
 tainkra, a velük elkövetett ártatlan tréfákra, mindig
 kellemes érzést költ azokban, akiknek jó kedélye
 megmaradt és a jó humort az élet fűszerének
 tekintik.

Ártatlan tréfát csinálni szeretteinkkel anyyi,
 mint tényekkel bizonyítani, hogy mi tréfaink ala-
 nyául kiválasztott barátainkra édesen emlékezünk
 vissza, s hogy azon szíves vonzalom, azon benső
 baráti kötelék, mely minket egykor összecsatolt,
 meg nem szakadt.

Reám semmi sem hat oly melegen, mint egy
 ily baráti viszony emléke. És ha nekem balvég-
 zetem oly helyzetet teremtett volna, hogy környe-
 zetem szervezése tölem függene és anyyi jó bará-
 tot, képzettségükhöz képest, foglalkoztatni és érde-
 mük szerint dotálni módomban lenne: bizonyosan
 azokat igyekezném első sorban magamhoz csatolni,
 akiket gyermekkori édes emlékeim még most is
 oly delejesen vonzanak, és csak csudálkozni tudok
 egynémely magas, sőt legmagasabb állású emberen,
 akiket a véletlen, a körülmények és viszonyok
 kedvük szerint való alakulása, álmaikban sem re-
 mélt magas hivatalokba, vagy nagy gazdagsághoz
 juttatott: miként tudnak gyermekkori, ifjúsági ba-

rátáikról és bajtársaikról megelégedezni? Miért al-
 kalmazznak külföldieket, németeket, cseheket, mor-
 vákat, pelyvákat? Megfelelő képesség és becsületes
 előélet feltételével miért nem adnak elsőbbséget
 honfitársaiknak? Miért nem igyekeznek ezeket újra
 s első sorban magukhoz csatolni?

Kitörölhetetlen emléke él keblemben több
 tanuló társamnak s ezek között K.-nak, ki hozzám
 őszinte baráti vonzalommal ragaszkodott és akit én,
 korán nyilvánuló szép tehetségei, jelleme és ártatlan
 tréfái miatt, már kis tanuló koromban meg-
 szerettem.

Történt, hogy tanuló korunkban K. bará-
 tonnal, a szeptemberi szorgalmi időszakban,
 meglátogattuk szüleim megyeri őrzési szülőjét,
 melynek nem egészen a tetején volt a pásztor
 kunyhója.

A kunyhótól öt-hat ölnyre oldalt volt szö-
 lönkben egy terebélyes nyakas körtvefa, mely igen
 sok és izletes gyümölcsöt hozott.

Szeptember hóban ugyan már a szőlő is egyre-
 másra érett volt és a megyeri híres szőlő bármely
 inyencet kielégíthetett volna; mégis mi, legelőbb is,
 csak a szépen kifejtett és jól megérett nyakas
 körtvékhez futottunk, s a nagy fa alá érve, gyer-
 meki ártatlan örömmel kapkodtuk fel a fa alatt
 nagyobb számban talált, legnagyobb részben már
 a darazsak és madarak által kikezdett mézédés
 nyakas körtvéket.

Azonban alig izelve meg ezekből egy-kettőt,
 elcsábított minket a körtefa teteje és külső galyairól
 reánk mosolygó érett körték tömege, s azok csáb-
 jainak ellent nem állhatva, egy perc alatt a nagy

fán termettünk és ott kalapunkba és zsebeinkbe
 tömtük a szép izletes körtéket, miközben K. bará-
 tom élceit, szellemszíkrait szórni meg nem szüvén,
 többször jóízű nevetésben törtünk ki, míg nem,
 a közel távolból dúdolást és botorkálást vévén észre,
 egymásra intettünk és vártuk, hogy mi fog történni
 és ki lehet az, aki felénk közeledik?

Egy pár perc... és a botorkáló pásztor,
 kezében egy nagy furkós-bottal, s nyakában egy
 sarkig érő vászon tarisnyával, mely nagyon duz-
 zadtnak látszott, a sövény-kunyhó elé érkezett,
 s onnan szettekintvén, midőn kuncogásunkat meg-
 hallotta, kérdőleg odakiáltott:

— Te vagy az? (gondolva, hogy inasa van
 a körtvefán) s midőn ezt kimondva, engem felis-
 mert, meglepetéssel folytatá:

— Bajusz úrfi!

Az én K. barátomnak sem kellett több, az-
 után. Valahányszor találkoztunk, mindig az volt
 első szava, amit a pásztor mondott.

K. a papi pályára készült, de már tanuló
 korában nagy reményeket kötöttek zeneművészeti
 hajlamaihoz és már 1846-ban, amikor a sárospataki
 főiskolai imatermet orgonával ellátták, K. a közön-
 séget orgonázásával nagy bámulatra ragadta.

Igy fejlődött aztán a külvilági életben fokról-
 fokra. Mondom fejlődött, mert az ő zenei sikerei
 ő belőle magából fejlődtek, ő csak hallgatta a
 zenét, hallás után elsajátította, de őtet magát, úgy-
 szólván, senkisé nem tanította. (Quis musicam docu-
 erit Epaminondam?)

K.-nak a külvilágban egy nagybirtokú uri
 család lett mecénása, ezen családnak tagjaival uta-

Mai számunkhoz egy ív melléklet van csatolva.

ELŐFIZETÉS ÁR
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 50 kr.
 Bérmentelen levelek
 csak ismert korszakot fo-
 gadhatnak el.
 Kéziratot nem adatna
 vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A nyilatkozás minden gar-
 mondor díja 20 kr.

Z E M P L É N.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉNVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE

(Megjelenik minden vasárnap.)

HÍRDETTÉSI DÍJ:
 hivatalos hirdetéseknek:
 Minden egyes szó után
 1 kr.
 Azonfelül bőlég 50 kr.
 Kiemelt díjazás a kör-
 zettel ellátott hirdeté-
 nyekért természetesen
 minden 1 centiméter
 után 5 kr számítanak.
 Állandó hirdetéseknek
 kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetést a „Zemplén”
 nyomdába küldendők.

Sátoralja-Ujhely, 1891 febr. 8.

Előttünk fekszenek immár nagyobb-
 szint a népszámlálás adatai, melyek hazánk
 népességének örvendetes szaporodását bizo-
 nyítják.

Sátoralja-Ujhely, mely a magyar korona
 országaiban népességre nézve a 47-ik helyen
 áll, Zemplénvármegyének legnépesebb köz-
 sége. Szaporodott 10 év alatt összesen
 1962 lélekkel; tehát a 10 év előtti népes-
 ségnek 17,36 %-ával. A lakosságnak eme
 mindenesetre elég szép számu szaporodása
 világos bizonyosága annak, hogy városunk
 szép jövőre van hivatva. De nem lehet
 elzárkózunk az összes számadatokból von-
 ható ama tanulság elöl: hogy a nagy jövő
 erős alapot követel, melynek megalkotásá-
 hoz a korviszonyok követelményei újabb-
 újabb s egyre nagyobb munkával állítják
 szembe még a legjobb akaratu törekvé-
 seket is. A haladás nagy küzdelmei minden
 rendelkezésre álló idő és tér fölhasználásra
 és kizsákmányolására intenek; minden perc
 elhanyagolása s minden talpalatnyi tér föl-
 adása alig pótolható visszaesés veszedelmét
 hordozza magával.

Nem nagy költőknek, Berzsenyinek
 örök igazságot tartalmazó mondásával
 („Minden ország támasza és talp-köve a
 tiszta erkölcs”) jövök összeütközésbe,
 midőn a városok emelkedésének alapfö-
 ltételét a vagyoni jólétbe helyezem. Ez a
 mai kor kerekének mozgó eleme; ez teszi
 nagygyá a községeket, megelégedetté azok
 polgárait. A hazafiság legmelegebb és leg-
 hathatóbb nyilvánulásaihoz a polgárok
 jólétének legalább is oly foka szükséges,
 hogy azok ne legyenek kénytelenek napról-
 napra küzdeni a megélhetés eszközeinek
 testet-lelket csüggesztő előteremtésével,
 hanem hogy a napi életszükségletek beszer-

zésén túl főnmaradt keresetük megtakarít-
 ásával munkájuk gyümölcsét megbecsülni
 tanulván, becsülettel betölteni polgári
 föladatuk tudatában önértéküket emelkedjenek
 s a közjóért lelkesedjenek.

Méltán illeti hála vármegyénknek lelkes
 főispánját ama nagylelkü törekvéseért és
 fáradozásáért, hogy vármegyénk, főleg pedig
 városunk anyagi jólétének emelésére egy
 sör- és malátagyár föllállításának ügyét alap-
 os kezdeményezésével, magas befolyá-
 sával, az államkormánytól jogosan remélt
 támogatással, máris a valóság küszöbéig
 mozdította elő. Ugyancsak öméltsósága
 tett sikerrel biztató lépéseket gimnáziumunk
 kiegészítésének dolgában s gyorsította meg
 a már-már akadozni látszó mozgalmat.

Városunk anyagi prosperálásának min-
 denesetre ezek a vívmányok lesznek leg-
 nagyobb fontosságú újabb tényezői.

De a községnek, ennek a nagy *corpus*-
 nak is, melynek szive és lelke a városi kép-
 viselő-testület, tagjai pedig a tisztviselők,
 nagy és fontos hivatásának magaslatára kell
 emelkednie. Tudnia kell nem csak azt, hogy
 egy kedvezőtlenebb anyagi viszonyok közt
 leledző, s folytonosan a vagyoni erősbö-
 dés akadályával küszködő polgári községnek
 mennyire szabad terjeszkednie, s mi mindent
 kell magától megtagadnia: hanem föl kell
 ismernie, s meg kell tanulnia fölhasználni
 azokat az erőforrásokat, melyek anyagi jólé-
 tének gyarapítására vezethetnek. Minden be-
 folyásával, tetterejével és jóakarásával azon
 kell munkálkodnia, hogy saját gyarapodá-
 sával és erősbödésével, továbbá józan taka-
 rékoskodásával, mérsékelje a község egyes
 polgárainak terhét, könnyítse azok izzadá-
 gos munkáját.

A közterhekhez való hozzájárulás min-
 den polgárnak kötelessége; de nem szabad
 őket e terhek kizárólagos viseltetése által

kimeríteni. Nem elég a polgárra nézve az
 a tudat, hogy polgári és emberi köteles-
 ségeit becsületesen teljesíti: szükséges, hogy
 verejtékes munkájána a társaság is legyen,
 hogy maga is gyarapodjon, maga terem-
 tette alapon munkássá a városi vagyoni erő-
 kapjon és nagyobb terjedelmet vehessen.
 Egyesek erősbödése a közös erősbödésnek
 egyik sarkalatos föltétele. Ezt nem szabad
 a községek ügyeit intézőknek szem elől
 téveszteniök.

A vagyoni jólétben vethetjük meg vá-
 rosunk jövőjének biztosítására irányuló kö-
 zös munkálkodásunknak szilárd alapját.
 —ef.

Az elsők.

Fischer Árminnak az ujhelyi főgimnázium
 érdekében írt s lapunk mult számában kiadott
Szövetkezésünk c. felhívása, mint reméltük is, nem
 lett a pusztában elhangzó szó. Ime a bizonyosság:
 Tekintetes Szerkesztő úr!

Fischer Ármint, néptanító, ugyan nem volt
 iskolatársam, de eszméjét olyan szépek és humá-
 nusnak tartom, hogy véleményem szerint *köteles-
 sége volna mindazoknak belépni az iskolatársak
 szövetségébe* akik az ujhelyi gimnáziumot valaha
 látogatták. Hálásan fogok visszaemlékezni mindig
 kegyesrendű tanárimra, kik a humanitás és ha-
 zafiság tüztét fejlesztették lelkemben s azt hiszem,
 hogy e hála-érzet egy fejezhető ki legjobban, ha
 a humanitás eme új templomának felépítéséhez
 legalább egy porszemmel hozzájárulunk!

Miután március 15-én nem lehetek Ujhely-
 ben, van szerencsém Szerkesztő urnak jelenteni,
 hogy én, valamint elvtársaim és pedig Székely
 Miklós dr., Glück Arnold dr. a propogált szövetsé-
 ségbe hajlandók vagyunk belépni.

Tekintetes Szerkesztő urnak, mint minden
 nemes ügy lelkes pártfogójának nagybecsülése-
 met kifejezve maradok

Budapestben, 1891. február 5-én

kitünő tisztelettel:

Székely Abert dr.

TÁRCA.

Egy ártatlan tréfa.

Jelige: Keljetek fel gyermeki emlékek!

— A »Zemplén« eredeti tárcája. —

Az édes visszaemlékezés gyermeki bará-
 tainkra, a velük elkövetett ártatlan tréfákra, mindig
 kellemes érzést költ azokban, akiknek jó kedélye
 megmaradt és a jó humort az élet fűszerének
 tekintik.

Ártatlan tréfát csinálni szeretteinkkel anyai,
 mint tényekkel bizonyítani, hogy mi tréfáink ala-
 nyául kiválasztott barátainkra édesen emlékezünk
 vissza, s hogy azon szíves vonzalom, azon benső
 baráti kötelék, mely minket egykor összecsatolt,
 meg nem szakadt.

Reám semmi sem hat oly melegen, mint egy
 ily baráti viszony emléke. És ha nekem balvég-
 zetem oly helyzetet teremtett volna, hogy környe-
 zetem szervezése tölem függene és anyai jó bará-
 tot, képzettségükhöz képest, foglalkoztatni és érde-
 mük szerint dotálni módomban lenne: bizonyosan
 azokat igyekezném első sorban magamhoz csatolni,
 akiket gyermekkori édes emlékeim még most is
 oly delejesen vonzanak, és csak csudálkozni tudok
 egy némely magas, sőt legmagasabb állású emberen,
 akiket a véletlen, a körülmények és viszonyok
 kedvük szerint való alakulása, álmaikban sem re-
 mélt magas hivatalokba, vagy nagy gazdagsághoz
 juttatott: miként tudnak gyermekkori, ifjúsági ba-

rátáikról és bajtársaikról megfélekezni? Miért al-
 kalmaznak külföldieket, németeket, cseheket, mor-
 vákat, pelyvákat? Megfelelő képesség és becsületes
 előélet feltételével miért nem adnak elsőbbséget
 honfitársaiknak? Miért nem igyekeznek ezeket újra
 s első sorban magukhoz csatolni?

Kitörölhetetlen emléke él keblemben több
 tanuló társamnak s ezek között K.-nak, ki hozzám
 őszinte baráti vonzalommal ragaszkodott és akit én,
 korán nyilvánuló szép tehetségei, jelleme és ártat-
 lan tréfái miatt, már kis tanuló koromban meg-
 szerettem.

Történt, hogy tanuló korunkban K. bará-
 tommal, a szeptemberi szorgalmi időszakban,
 meglátogattuk szüleim megyeri örzési szőlőjét,
 melynek nem egészen a tetején volt a pásztor
 kunyhója.

A kunyhótól öt-hat ölnyire oldalt volt sző-
 lőkben egy terebélyes nyakas körtvéfa, mely igen
 sok és izletes gyümölcsöt hozott.

Szeptember hóban ugyan már a szőlő is egyre-
 másra érett volt és a megyeri híres szőlő bármely
 inyencet kielégíthetett volna; mégis mi, legelőbb is,
 csak a szepen kifejlett és jól megérett nyakas
 körtvékhez futottunk, s a nagy fa alá érve, gyer-
 meki ártatlan örömmel kapkodtuk fel a fa alatt
 nagyobb számban talált, legnagyobb részben már
 a darazsak és madarak által kikezdett mézédés
 nyakas körtvéket.

Azonban alig izelve meg ezekből egy-kettőt,
 elcsábított minket a körtéfa teteje és külső galyairól
 reánk mosolygó érett körték tömege, s azok csáb-
 jainak ellent nem állhatva, egy perc alatt a nagy

fán termettünk és ott kalapunkba és zsebeinkbe
 tömtük a szép izletes körtéket, miközben K. bará-
 tom élceit, szellemi zikráit szórni meg nem szünvén,
 többször jóízű nevetésben törtünk ki, míg nem, a
 közel távolból dúdolást és botorkálást vévén észre,
 egymásra intettünk és vártuk, hogy mi fog történni
 és ki lehet az, aki felénk közeledik?

Egy pár perc... és a botorkáló pásztor,
 kezében egy nagy farkós-bottal, s nyakában egy
 sarkig érő vászon tarisnyával, mely nagyon duz-
 zadtnak látszott, a sövény-kunyhó elé érkezett,
 s onnan széttekintvén, midőn kuncogásunkat meg-
 hallotta, kérdőleg odakiáltott:

— Te vagy az? (gondolva, hogy inasa van
 a körtvéfán) s midőn ezt kimondva, engem felis-
 mert, meglepetéssel folytató:

— Bajusz úr!
 Az én K. barátomnak sem kellett több, az-
 után. Valahányszor találkoztunk, mindig az volt
 első szava, amit a pásztor mondott.

K. a papi pályára készült, de már tanuló
 korában nagy reményeket kötötték zeneművészeti
 hajlamaihoz és már 1846-ban, amikor a sárospataki
 főiskolai imatermet orgonával elláttak, K. a közön-
 séget orgonázásával nagy bámulatra ragadta.

Igy fejlődött aztán a külvilági életben fokrol-
 fokra. Mondom fejlődött, mert az ő zenei sikerei
 ő belőle magából fejlődtek, ő csak hallgatta a
 zenét, hallás után elsajátította, de őtet magát, úgy-
 szólván, senkisémet tanította. (»Quis musicam docu-
 erit Epaminondam?«)

K.-nak a külvilágban egy nagybirtokú uri
 család lett mecénása, ezen családnak tagjaival uta-

Mai számunkhoz egy ív melléklet van csatolva.

Vármegyei ügyek.

A vármegye közg. bizottsága főispánunk Ömeltósága elnöke mellett tegnap d. e. ülést tartott. Erről szóló referendánk tárgyhalmaza miatt jövő számunkra maradt.

Zemplén vármegye közönsége a múlt hó 31-én tartott rendkívüli közgyűléséből következő feliratot terjesztette a kir. kereskedelmi ministerhez: *Nagyméltóságú Minister Ur! Kegyelmes Urunk!* A folyó évi január hó 17-én vármegyénk gazdasági egyesületének felterjesztésére 75993/90. szám alatt kelt intézkénye folytán főispánunk ömeltósága által rendkívüli közgyűlés hivatván egybe, a mai napon tartott közgyűlésünkben azt beható tanácskozás alá vettük és az . . . alatt tisztelettel mellékelt határozatot hoztuk és a vármegyei közgazdasági bizottság 3 tagját is megválasztottuk. Nagyméltóságú Minister Ur! Nem kívánjuk bővebben fejtegetni, mennyire érezzük és méltányolni tudjuk nagy fontosságát azon irány fejlesztésének, a mely Excellenciád kegyes intézkényében foglalt kijelentésekből folyik, hogy a gyncem társadalomnak hóna alá nyulni a hazafias kormányának egyik legfontosabb, legszebb és legáldást hozóbb feladata. Nem kívánjuk Excellenciádnak önzetlen, a közjó iránt forrón érezni tudós és tevékenységében a helyes iránytól el nem tántorítható működésére dicsőhimmuszokkal válaszolni, dicsőséget hoznak Excellenciádnak és bölcs államférfiai alkotásáról tesznek tanúságot számos alkotásai és lekotelezik ezen vármegyét kegyes intézkényének ama szavai, hogy *vármegyénk közgazdasága körül oly feladatok várnak megoldásra, melyeket az arra hivatott tényezők által felkaroltatni és a megoldás felé vitetni ohajtana* Arany szavak ezek, Kegyelmes Ur, melyektől feldobog szívünk és mélyen érezzük egyfelől a kötelességeket, amelyek reánk várnak, de másfelől reményekkel tekintünk anyagi szebb jövőnk felé, a melynek kiépítésére most rakatnak le az alapok; és Nagyméltóságodé a dicsőség, hogy felismerésén sorvasztó helyzetünket készséges elhatározással nyújtja felénk erős mentő karját. Nagyméltóságodnak ösmert bölcsesége, mély belátása, kitartó munkássága, lángoló hazaszeretete biztos zálogát képezik annak: hogy irántunk érzett meleg érdeklődéssel és gondos megfigyeléssel terbe vett alkotásai folytán, vármegyénk közgazdaságilag erősen sujtott határain, nem sokára latni fogjuk derengeni az újjászületés napját; s ezen hitünktől eltelve, sietünk Excellenciádnak mély hálánkat és köszönetünket nyilvánítani, annak kijelentésével: hogy működésében, a melyet vármegyénk ipari közgazdasági fejlődése körül kifejtteni kegyes leend, ezen vármegye közönsége minden irányban közreműködni, legfőbb hazafiai kötelességének tartandja. T. Zemplén-vármegye közönsége nevében: *Maiolai Etele, alispán.*

A vármegyei gazd. egyesület választmánya, abból az alkalomból, hogy a Lajtántuli szakkörök nehézségeket gördítettek a magyar keresk. minister tarifa-politikájának útjába, f. hó 3-áról keltetve a következő feliratot küldötte *Baross Gábor* excellenciájának: *Midőn Nagyméltóságod Magyarországon a személyszállítás megkönnyítése érdekében éles ítélettel és öntudatos bátorsággal egész Európa bámulatára a zónatariffát életre hozta, evvel már akkor oly dicsőséget aratott, amelylyel nemcsak hazánk, hanem a többi nemzetek osz-*

zott már többször külföldön, hogy a zene őshazájában, Olaszországban, meríthessen abból a forrásból, amelyből *Fán* ivott és sipjaiba búbajos melodiákat varázsolt.

1889. évi december hóban egy másik tanuló-társam látogatott meg. Elmondá, hogy épen *K.* től jön, hogy *K.* megtartotta örökös vig kedélyét. derék pap, közbecsülésnek örvendő és nem törte meg a sors azon szeszélye sem, hogy öt leánykával megáldá.

Különösen kiemelte bámulatos zenei tehetsége fejlődését, elért sikereit és értesített arról, amit már fennebb is említék, hogy egy ottani úri család, *K.* barátunk mecénása, akikkel külföldön már többször utazott, s ezelőtt alig egy pár évvel Nizzában töltötte a furdó-szezont, hol, a mi kopasz barátunk, a nők között ragy hódítókat tett s egy ott furdózó orosz tábornokné *K.*-ba hálalosan bele szeretett, kedvéért egy pár magyar dalt is btanult, hogy *K.* zongora-játékát dállal kísérhesse.

Indítványozta *L.* barátom, hogy csináljak *K.* val valamely ártatlan tréját, azonban megállapodásra nem juthatván — eltávozott.

Eltávozása után kezdtem visszagondolni *K.* tanulókoritréfáira, s eszembe jutott, hogy ő 1847-ben egy „schvarcgelb” s a magyar nyelvet alig értő dámahoz intézett szónoklatát eként fejezte be: *„Nagysád és az erény közt ür tátong, mint ég és föld között!”*

Megállj — gondolám — hát te érzelmeidben ennyire megváltoztál, hogy most orosz generális-nékkal ábrándozol? Megtréfállak.

atlan tiszteletét megnyerni szerencsés volt, s most midőn az áruidjazabásra is ennek mintájára újabb nagyszabású alkotását létesítette, zseniálisának egy kimagasló példájával lepte meg újra a világot, de egyszersmind hazánk összes gazdait, iparosait és kereskedőit mély és maradandó hállára kötelezte. Miután pedig hazánk törvényein nyugvó s közgazdasági fejlődéseinkre döntő be-nyugtást gyakorló ezen újabb alkotása ellen Nagyméltóságodnak a Lajtántuli tartományok onzó anyagi célokból, meg nem engedhető módokon, rendszeres támadásokat intéznek és ezekkel vélik Nagyméltóságodnak *mélyreható* intézkedéseit gyön- gíteni, sőt életbenmaradását lehetetleníteni: az egész ország közvéleménye egy szívvel és lélekkel foglal Nagyméltóságod mellett állást, s ezen támadásokkal szemben nem lehet Nagyméltóságodnak erősebb támasza, mint a hazafiaknak Nagyméltóságod eme tényeiért nagy lelkesedéstől áthatott szeretete, tisztelete s az ezekben gyökerező támogatása, melyekből mint *Antheus* me- ríthet Nagyméltóságod erőt a kitartásra, s buz- dítást a tovább alkotásra; mert bizva reméljük, hogy a magyar nemzetnek ezen osztatlan itélete megnyugtással leend Nagyméltóságod érzületére, hogy a mit idáig tett, azt a haza javára a leg- helyesebben s hazafiai erénnyel tevő. Ezen ér- zelmek hatása alatt sietünk a zemplén-vármegyei gazdasági egyesületnek mai napon tartott választ- mányú üléseéből N. gyéméltóságodat üdvözölni és tántoríthatatlan ragaszkodásunknak és őszinte hódolatusunknak gazdasági egyesületünk nevében Nagy- méltóságod előtt kifejezést adni.

Hol, mikor lesz az idej újoncosz? K. Hel- mecczen: márc. 2—8-ig, polgári elnök az alispán, — *S. a-Ujhelyben:* márc. 9—14, p. e. alispán, — *Szerencsen:* márc. 16—19 p. e. főjegyző; — *To kajban:* márc. 21—24 p. e. alispán, — *N. Mihály- ban:* márc. 28 tól ápr. 3-ig, p. e. főjegyző; — *Gál- széczen:* ápr. 5—9, p. e. alispán, — *Varannón:* ápr. 11—14, p. e. *Balassa István* br.; — *Sztropkón:* ápr. 16—18, p. e. *Balassa István* br. — *Homonnán:* ápr. 20—23, p. e. *Kelemen Kálmán*; végre *Sannán:* ápr. 25—29, p. e. *Lukovics Géza.*

A zemplénvármegyei kereskedelmi, ipar-, ter- mény- és hitelbank igazgatóságának f. évi febr. 15-én tartandó rendes közgyűlés elé terjesztendő évi üzleti jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

Az 1890-ik évre vonatkozó, intézetünk fen- állása óta immár XXI-ik üzleti jelentésünket elő- terjesztve van szerencsénk a múlt évben kifejezett reményünkre utalás mellett constatálni, hogy in- tézetünk a lefolyt évben, különösen első két har- madában, nyugodt és normális viszonyok között minden megzavarás nélkül végezhette teendőit, fokozottabb működést fejthetett ki és hogy ezek- hez képest vállalatunk üzletágaiban eddig el nem ért emelkedés mutatkozik.

Üzleteink forgalmát illetőleg a felügyelő-bi- zottság jelentése kapcsán beterjesztett zárszám- adásunk mellett a következő szám szerinti adatok nyujtanak áttekintést, u. m.:

A takarék-betétek állománya:
1889. év végében volt . . . 412426 ft 46 kr.
az év folyamában betéteztett és
tőkésítetett . . . 375941 ft 76 kr.
összesen . . . 788368 ft 22 kr.

Nömmel leirattam e következő francia szö- vegű levelet:

„Nice le 24 Décembre 1889. Père réverem! Par les relations intimes, qui se sont continuées entre nous durant notre séjours dans ces lieux et par les doux souvenirs que je ne peux effacer de ma memoires, je vous conjure de renouveler le cadeau que vous m'avez fait, en me donnant une meche de vos cheveux mais que j'ai perdue par un hasard, a mon plus grand regret; (mon Mari croyant que c'était du simple cheveu de boeuf, en usa pour son fusil). A cette fin je vous envoie une peigne de Nicce. Pentends encore vos accords! . . . Oh quel plaisir que c'était! . . . Oh les palpitations de mon coeur! . . . En vous embrassant, mille fois votre amie: La Générale russe. P. S. Je vous prie d'adresser votre lettre posterestante sous l'adresse: „Generale russe a Nicce,” pour que mon Mari ne se dous de rien. — Nizza, Dec. 24. 1889. Tisztelendő atyám! Azon szívélyes viszonynál fogva, amely itt időzésekör közöttünk létrejött és azon kellemes emlékek nevében, melyeket én sohasem felejték el, eszedem önnék azon ajándéka megújításáért, amelyet ön nekem egy hajfűrt képiben adott, de amelyet én egy véletle. következtében elvesztettem; férjem ugyanis én hívén, hogy az közönséges marhaször, fojtásnak felhasználta. Cserében küldök önnék egy nizzai fésűt. Még hallom akkordjait! . . . Oh mily öröm volt az! . . . Oh szívem dobbanásai! . . . Önt ölelve és ezerszer csókolva, barátnője: az orosz tábornokné. (U. i. Kérem választát postres- tante e cím alatt: „Orosz tábornokné Nizzában” — küldeni, hogy férjem mitse gyanítson).

Rajzoltattam fiammal egy kezeit kéroleg ösz- szetevő kopasz papot, ki előtt egy delnő paran- csóó tekintettel áll és a háttérben látszó zongorára mutat.

Vettem egy ritka fésűt, melynek fokára szép aranyos betűkből felragasztottuk e helynevet *Nice*. Aztán a levelet, rajzot és fésűt borítékba tettem, idegen cifra ostya-peccséttel lezártam, a boríték címlapjára e szót: *Nice* reányomattam, de minthogy mulhatatlanul ajánlva kellett a levelet küldenem,

felmaradt 1890. évi december 31-én a visszafizetett . . . 349121 » 16 »
levonása után . . . 439247 ft 06 kr.

A váltó leszámítolási üzlet:

1889. év december 31-én a váltótárca állása volt . . . 577404 ft 19 kr.
a mult év folyamán leszámított. 2133140 » 83 »
összesen . . . 2710545 ft 02 kr.
a felek által kifizetett . . . 2137034 » 42 »
1890. évi decz. 31-én mint vesz- teség leirattott 2150 ft 2139184 » 42 »
maradt 1890. decz. 31-én az összes állomány . . . 571360 » 60 »
és pedig:

tárcánkban a beperelt jó váltók- kal együtt . . . 502215 ft 60 kr.
vizleszámított váltókban . . . 69145 » — »
összesen . . . 571360 ft 60 kr.

Visszleszámítás útján:

tartoztunk 1889. év végén . . . 84860 ft 40 kr.
1890. évben visszleszámítottunk 386950 » 99 kr.
összesen . . . 471811 ft 39 kr.
visszaváltottunk ugyanez évben 402666 » 39 krt
maradt visszleszámítolási terhünk 69145 ft — kr.

Az előlegezési üzlet:

egyenlege volt 1889-ik évi decz. 31-én . . . 7820 ft 10 kr.
a lefolyt évben kölcsön adatott 2823 » 51 »
összesen . . . 10643 » 61 »
az év folyamán kiváltatott és törlesztés útján befizetett 2641 » — »
maradt az év berekesztésével 8002 » 61 »

Az ingatlanokrai kölcsönüzlet:

egyenlege az 1889. év végén volt 28897 ft 34 kr.
új kölcsön adatott . . . 5800 » — »
összesen . . . 34697 » 34 »
erre visszafizetett . . . 2858 » 80 »
maradt 1890. évi decz. 31-én a szerződésileg eladott ingatlano- k vételár hátralékának hoz- záadásával . . . 489 » 26 »
összesen . . . 32327 ft 80 kr.

Értékpapírok, szelvények, érepénzek stb.

adás vételében a forgalom 11707 ft 84 krra rugott.

Összes üzleti forgalmuk:

a nyersmérleg szerint pénztárilag 5603402 ft 18 kr.
előjegyzeti napló szerint . . . 3439232 » 81 kr.
összesen . . . 9042634 ft 99 kr.

Az elmúlt évben folyó üzleteinkből eredőleg vállalatunkat semminemű veszteség nem érte; de minthogy egy régibb követelésünk tekintetében közvetlenül csődnyitás előtt szerzett zálogjogi bi- ztosítás a lefolyt évben kuriai ítélettel hatályon kívül helyeztetett, — indítva éreztük magunkat a nyerevényből tekintélyes összeget leírásba hozni, mely azonban az osztaléknak eddigi mérvbeni ki- szolgáltathatását nem érinti.

Áttérve intézetünk mult évi jövedelmére ki- emeljük, hogy vállalatunk üzletági 15317 ft 11 krrnyi nyerevényt és így a befizetett részvény- tőkének 19%-toltit meghaladó kamatozását ered- ményezték; azonban a fenálló törvények és alap- szabályok figyelembe vételével valamint az utóbb divott szokástól eltérőleg a fedezeti alapnak ez- úttal érintetlen hagyása mellett leírásba hozott *a váltótárcából* . . . 2150 ft — kr.
a perköltés számlájáról . . . 161 » 85 »
összesen . . . 2311 ft 85 kr.

mert különben az elveszés, idegen kézbejutás és az eltágadás eshetőségének lehetett volna kitéve, a levél feladás postai pecsétjét elfentem, s ezáltal értem el azt a sikert, hogy midőn 1890. évi új-év napján *K.* barátom a levelet megkapta, s megpil- lantotta a címlapon diszlett *Nice* nevet, s a levelet megtapogatóván, érezte, hogy abban valami is van, azt hirtelen kabátja belső zsebébe rejtette és csak néha-néha, midőn meglepetéstől nem tarthatott, pillanott a francia sorokba, bámulta az ékes rajz- tot és a fésűt látva, kapkodott hajfűrtöktől mentes kopasz fejéhez.

Néha nevetett, néha elkomorodott, ábrándo- zott az édesen eltöltött nizzai napok emléken . . . aztán megpróbálta a levél valódi értelmét, a rajz és fésű valódi célját kisillabizálni, de biz az nem ment, mert *K.* barátunk francia nyelvösmerete is csak a: la viande, la femme, le vin, l'amour, et le pain, szóval a legelső életfentartási cikkekre ter- jed, a delnők nyelvét pedig csak érezni tudja.

Igy tet el töprenkedések közt két nap
A levél valódi értelmét nem ösmerte, csak sejtette, hogy az az orosz női kebel, melynek jég- hidegségét az ő zongora játékának heve olvasztotta fel, nyilatkozik e sorokban; de mire való a rajz? mire való a fésű?! . . .

Elhatározta, hogy mecénása kedves nejét, ki a francia nyelvet folyékonyan beszéli, felkeresi és felkéri a levélbeli rébusz megfejtésére.

— Nagyságos asszonyom! Kegyeskedjék ne- kem ennek a francia szövegű levélnek, ennek a rajz- nak és ennek a ritka fésűnek jelentését megfejteni.

— Szívesen tisztelendő uram, foglaljon helyet.

Folytatás a mellékleten.

Melléklet a „Zemplén“ 6-ik számához.

minélfogva a betervezett és a felügyelő-bizottság által helyesnek elismert vagyon-mérleg és üzlet-eredmény számla 13005 ft 26 krnyi nyereséymaradványt tüntett fel.

A tiszta nyereséymaradványra nézve bátorokunk indítványozni hogy:

a <i>hözönséges tartalék</i> alapra: annak 27000 ftra emelésére	655 ft 41 kr.
a <i>nyugdíjalapra</i> és pedig: ennek 5 ^o gyümölcsözése fejében 273,70 2 ^o tól a 13005 ft 26 kr. után 260,10 533 ft 80 kr.	
az <i>igazgatóság</i> alapszabályszerű 10 ^o jutalékára	1300 „ 46 „
a <i>vezérigazgató</i> 1 ^o jutalékára	130 „ 05 „
a <i>felügyelő-bizottságnak</i> szokásos díjazására	150 „ — „
<i>Osztalék gyanánt</i> részvényenként 10 ftjával	8000 „ — „
összesen	10769 ft 72 kr.

az ezután felmaradó 2235 ft 54 krból pedig:

<i>Jótekhonczélokra</i> u. m.:	
a helybeli női háziipart terjesztő egyesületnek	20 ft
a helybeli árvasegélyező és jótekhony egyesületnek	20 ft
a helybeli szegény izr. iskolás gyermekeket ruháztató egyesületnek	20 ft
a helybeli nőegyletnek	20 ft
a magyarnyelvet Zemplénvármegyében terjesztő egyesületnek	20 ft
a helybeli tűzoltó egyletnek	20 ft
a s.-a.-ujhelyi gimnáziumnak 8 osztályra kibővítésére jegyzett összegnek első részletére	150 ft 270 ft — kr.
<i>Jutalomdíjakra</i> : a tisztviselők és a szolgáknak	430 „ — „
az igazgatóság elnökének tiszteletdíj gyanánt 25 db arany fejében	130 „ — „
igazgatósági tagoknak a múlt évben teljesített helyettesítések és kifejtett ügybuzgalom elismerésül	11599 „ 72 „
fordítottassék, a fennmaradó	490 ft — kr.
összesen	915 „ 54 „
pedig új számlára átvitessék.	13005 ft 26 kr.

Az igazgatóságból ez idén sorrend szerint Szerviczky Ödön és Kerner József urak lépnek ki, a felügyelő-bizottságnak mandátuma pedig szintén lejárt és ennélfogva két igazgatósági tagnak és a felügyelő-bizottságnak helye választás útján lesz betöltendő.

Ezekután kérjük a tisztelt közgyűlést, hogy jelentésünket tudomásul venni, indítványainkat elfogadni és a felügyelő-bizottság jelentésének meghallgatása után a zárszámadásokat jóváhagyni, részünkre a lefolyt évre a felmentvényt megadni és az osztalék kiszolgáltatása iránt határozni méltóztassék. S.-a.-Ujhely, 1891. január hó 12-én.

Az igazgatóság.

A felügyelő-bizottság jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

Reánk ruházott feladatunkban törvény és

Az úrnő elmerült a levél olvasásában, K barátunk pedig a francia bonnal igyekezett kérelme és jövedele célját megértetni, mignem aztán az úrnő felkacagott és kiáltván: „tenez-tenez!“ — magát egy karos székbe vetette s alig tudta derültségét megfékezni.

A francia bon megértvén a levél tartalmát, szinte nevető görcsöt kapott, K barátom pedig irult-pirult, egyszer türethetetlen melege volt, máskor fázott s az örökkévalóságnak látszott előtte azon néhány perc, míg az úrnő és gyermekfelügyelőnő derültsége megszűnt és a felvilágosítást megnyerhette.

— Tisztelendő úr, ez valami kázus. Ez valami gyöngéd orosz viszony, ezt az ismeretséget s iammal való utazásából való hazatérésük után nekem sohasem említették. Ej, ej, tisztelendő úr, hát muszkákkal szövetkezünk?

— Hát hajfűrt emléket osztogat azon férfiak, akik ebből az árucikkből oly kevésvel rendelkeznek?
— Hát a magyarosító egyesület működése kiterjed még a muszka nőkre is?
— Nagyságos asszonyom, biz ez megtörtént.

„Furcsa eset, de megessék . . .“ hanem most az iránt eszedem, ne méltóztassanak ezen kázust senkivel tudatni, maradjon ez hármunk örökös titka.

S ezzel a levelet, rajzot és íésüt K magához vévén, hazaindult, de útközben imide-amoda betérvén, midőn délfele lakásához közeledett, már nevetve fogadták és azt a céltatos kérdést intézték hozzá: mit is irt az az orosz generálisné?

K barátom jobb szeretett volna másutt lenni, hazapárolgott, kivette a levelet, s most már ösmervén valódi tartalmát, hangosan gondolkozva mondta: úgy van, ezt valami hamis ember irta!

alapszabályszerűen eljárva, van szerencsénk jelenteni, hogy működésünk közben, valamint a pénztárak és könyvezés időszakonkénti vizsgálatainál, mindenkor mindenben a kellő rendet és pontosságot tapasztaltuk.

Az 1890. évi zárszámadást megvizsgáltuk, a leltározást eszközöltük és a mérleget a kereskedelmi törvény 199. szakaszának értelmében helyesen felállítottunk találtuk.

A társulat igazgatóságának 1891. évi január hó 12-én kelt üzleti jelentéséről tudomást véve, az abban foglalt nyereséymaradvány-tervezetet magunkévá tesszük és a midőn a zárszámadások jóváhagyását és az igazgatóságnak a lefolyt évre a felmentvény megadását javaslatba hozzuk, megbízásunk lejárt alkalmából köszönetet mondunk a bennünk helyezett bizalomért és a felmentvényt részünkre is megadni kérjük.

S.-a.-Ujhely, 1891-ik évi január hó 24-én.

A felügyelő-bizottság.

Hirek a nagyvilágból.

Ferenc Ferdinánd főherceg *Wurmbrandt* gf. kamarai előjáró, *Üxkill* gf. altábornagy, *Hohenlohe* és *Schwarsenberg* hercegek kíséretében f. hó 5-én orosz udvari különvonaton Pétervárra érkezett. A főherceg tiszteletére f. hó 6-án a téli palotában adott udvari bálon több ezer hivatalos volt jelen.

Waldersee gróf, a német hadsereg vezérkarának feje, kit *Moltke* gróf ugyszólván maga nevelt a maga helyére, *Vilmos* császár kívánására leköszönt s a IX. hadtest parancsnokává neveztetett ki.

Dunajewszky Julián, lovag, osztrák pénzügyminister, kilépett a *Taaffe*-minisztériumból. A távozó pénzügyminister Ófelsége a Szent-István-rend nagykeresztjével ajándékozta meg. Az új pénzügyminister, *Steinbach* Emil dr., aránylag fiatal ember, 45 éves. Kiváló tisztviselő hírében áll. Határozott híve az aranyértéknek és így első sorban a valuta-rendezés kérdésével szándékozik foglalkozni. A *Taaffe*-kormányban még további személyváltozásokat is várnak.

Wissmann őrnagy, aki Afrikában Németország részéről most az Emin expedíciót vezeti, távirati uton küldte el a német császárhoz kérelmét, hogy mentse föl megbízásától.

A rákfene gyógyítása. *Mosetig* Albert, tanár, a bécsi orvos-egyesületnek Bécsben mult hó 30-án tartott ülésén oly felfedezéssel állott elő, mely reményt nyújt az eddig gyógyíthatatlannak bizonyult rákfene gyógyítására. A csodaszor egy ibolyaszínű festék, az úgynevezett *byocanin*. Ha evvel a festékkel ismételtlen bekenik a sebet, a benne levő vadhús lassacskán kiszárad s gondos kezelés mellett gyökeresen eltávolítható a megbetegedett testrészből.

Portugáliában *Oportó* városban, katonai lázadás tört ki. A mozgalom köztársasági jellegű. A lakosság egy követ fujt a zendülőkkel s óhajtotta, hogy a köztársaság kikiáltassék. *Lorte Real*, tábornok, a kormányhoz hű maradt csapatok segítségével a zendülést csirájában elfojtatta.

Olaszországban a *Crispi*-minisztérium megbukott. A behozatali vámokról és a szeszgyártásra kivetett illetékek ideiglenes felemeléséről szóló

törvényjavaslatot a képviselőház többsége leszavazta. *Crispi* és minisztertertsai beadták lemondásukat.

Jáva szigeten hatalmas földrengés volt. A kínai városrészen ugyszólván valamennyi lakóház romba dőlt, az európai városrészen pedig alig maradt lakható ház. Sok ember meghalt, még többen megsebesültek.

Hirek az országból.

Nemzeti ünnep. A képviselőház elfogadta *Andrássy* Tivadar gf. képviselőnek azt az indítványát, hogy *Szent-István* napja, aug 20-ika, mint a magyarok első királyának, a magyar állam megalapítójának ünnepe nemzeti ünnepként munkaszünettel ünnepeltessék meg, s határozatát a vasárnapi munkaszünetről szóló törvénybe igtatta. Az indítványhoz természetesen *Baross* minister is hozzászólt s a nap jelentőségét így aposztrofálta: „ . . . minden körülmények közt súlyt fektettünk arra, hogy e fontos nap éleszsze az egész országban a magyar államiság eszméjét . . . én megvalom, alig képzelhetek magamnak szebbet, mint azt, hogy midőn a magyar törvényhozás a munkás-kérdéssel foglalkozik, ez alkalommal erre a nagy napra is ráirányítsa figyelmét és becsültesse azt meg a munka körében.“

Baross ministert az áruházas ügyében elfoglalt szilárd magatartásáért az ország minden vidékéről üdvözlük; egyik helyről feliratilag, a másik helyről küldöttsegileg.

Különtélek.

(Legfelsőbb adomány.) Ófelsége a király kabinetirodájá utján *Manajló* Tivadar csékei g. k. lelkésznek 30 ftot, — *Hramecz* János czir.-hosszúmezői néptanítónak 15 ftot — és *Skriba* János dávidvágási néptanítónak 15 ftot küldött.

(Személyi hírek.) A királyi ítélőtáblák decentralizálása alkalmából Zemplén vármegyéből valók kinevezettek: *Lehoczky* Kálmán Pozsonyba elnökké, — *Bernáth* Elemér Kassára tanácselnökké, — *Karsa* László a budapesti ítélőtáblához bíróvá, — *Egry* Kálmán és *Kovács* Antal a debreczeni, — *Crossy* Géza a kassai, — *Jekelfalussy* Andor és *Papp* László a temesvári ítélőtáblához bírákká, — *Nyevicskey* Antal pedig a budapesti táblához fogalmazóvá. — *Kálniczky* Géza dr. kir. törv. sz. jegyző, lapunknak derék dolgozó társa, az egyik albiró megbetegülése következtében pár heti időre helyettesül a kir.-helmecki kir. járásbíróvához küldetett ki. — *Várady* Sándor, a vm. tiszti ügyészi hivatalnál alkalmazott irnok s ügyvédjelölt Budapesten a m. hó 20-án avatottat jogtudorra. Gratulálunk! — *Döbös* Ede, földink, jelenleg eperjesi lakos és az ottani kir. építészeti hivatal tagja, mint a hivatalos közlönyben olvastuk, II. osztályú kir. mérnök lett előléptetve. Excelsior!

(Rekviem) *Simor* János elhalt biboros primás lelki üdvéért, f. hó 4-én a r. k. plébániai templomban ünnepies gyásztisztítást tartottak, mely alkalommal *Prámer* Alajos prépost-plébános pontifikált nagy segédlettel. A katefalk körül vármegyei hajduk álltak kivont karddal, míg a padsorokat a vármegyei, állami és városi tisztviselők, a katona

rod, menjünk szállására, a mi kedves szeretett alispánunkhoz.

K. örömmel fogadta ajánlatomat, de épen indulásukkor bejött szobámba nőm, kinek K. barátomat, mint egykori iskolatársamat, jeles lelkész és hirneves zenészt mutattam be, nőmet pedig röviden így:

— Ime ez az orosz generálisné.
— Hát nagysád irta azt a levelet?!
— Igen, én másoltam le, s szándék nélkül eszköze voltam férjem baráti tréfájának.
— Tudom, gondoltam, hogy ezt valami hamis ember csinálta. — Jóízűen nevetett.
— Node siessünk M. barátunkhoz.

Rutkayné felismerte K.-át. Könyvekkel teltek meg nagy szemei. K. buzditó magyar dalai, s ezek között a most divatos: *Ne sirj ne sirj Kossuth Lajos-féle* ária elérzékenyítették, elragadták a jelen voltakat s alig birtunk egymástól elválni.

Keljetek fel gyermeki emlékek,
Keressetek rokon érzelmeket. . .
Repüléstek csendes rebbenése
Ne érintse a fájó sziveket! . . .

Ki mindent vesztett: férjet, gyermeket;
Jegyesében az életet magát.
Gondolja meg, hogy nagyobb vesztes az,
Ki elveszté az édes jó anyát.

Azóta már ismét meglátogatott, amikor a Göncki-szobor leleplezésének ünnepéről jött, — de már nem szidott, . . . megemésztette.

Bajusz József.

tisztikar és a közönségnek vallás felekezeti külsőség nélkül való nagy száma töltötte be.

(Az időjárás.) Ujra havazott, a régi hóréteget átlagosan 2-3 tenyérnyi vastag új réteg borítja. Tegnap virradólag helyenkint egész halmokat kotort össze a szél gereblyéje, úgy, hogy emiatt még a vonatok járásában is zavarok támadtak. Délután verőfényes időben nagy olvadás volt.

(Esküvők.) Péchy László, m. államvasuti hivatalnok. f. hó 5-én esküdt örök hűséget a r. k. plebáni templomban Bolgári Irén kisasszonynak, Bolgári András újhelyi lakos polgártársunk kedves leányának. — Mester István, szerencsi szolgabíró, tegnap esküdt örök hűséget Homonnán Oláh Margit kisasszonynak, Oláh István, ottani ügyvéd leányának.

(Farsang.) A polgári olvasókör batyubája, mely az idei farsangnak emlegetésre méltó alkalmat lesz sokáig, f. hó 1-én volt a színházban. Gratulálunk a sikerhez úgy a szép közönségnek, mely a tágas termet színültig megtöltötte, mint az ügyes rendezőknek, kik jól eső öntudattal pihenhetnek báberáin. Ha a jelen voltak csak szépemű névsorát akarnók is kinyomatni, egész hasábot kellene erre a célra lefoglalni lapunkban. Legyen eleendő általánosságban csak annyit megemlíteni, hogy a kaleidoszkópban plebejus és patricius elem jól illett egymashoz és hogy a jelen voltak koszorójában az arisztokratikus rózsza, meg a demokratikus ibolya pompás színvegyülék képeztek. Kétségvonhatatlan, s ezt örömmel konstatáljuk, hogy a polgári olvasókör társadalmi tényezővé nőtte ki magát. Nemcsak számot tesz, hanem kultur-nívója szerint hivatott a vezető szerepre. Így szép ez és így is kell maradnia ennek. Társadalmi dogma, hogy a polgár-elem az alap a jövő épületében. A lusta nagy kövek egymagukban nem alkalmassak arra, hogy velük nagyot, szépet, maradandót létesítsünk. A kis köveknek, a ragasztó szernek (s mindez a társadalmi alkotásokban a polgár elem köréből telik ki) nagy köze és főszerepe van azok mellett a „nagy kövek” mellett. . . Ezt a dogmát, ezt a társadalmi hitvallást emelte érvényességre a polgári olvasókör, úgy szintén az a szép közönség, mely oly tömeges számban vett részt a febr. 1-én kezdődött s másnap végződött mulatságon. — A pazar fényvilágított színház páholyai már este hétkor megteltek látogatókkal, egy óra múlva a terem is tömve volt. Mányi zenekara, mely a feldisített színpadon foglalt helyet pontban 8-kor zendítette rá a csárdást. A szemfüles rendezőségnek gondja volt rá, hogy senki se áruljon petrezselymet. Mikor a jókedv viharzani kezdett, rezervált táncosok perdültek elő s egyikük másikuk szinte vehemens erővel ropította a kifáradhatatlan táncosnőket. A táncoló kedv delejes hatásával éjfél körül magához vonzotta nemcsak a páholy-közönséget, hanem az aglegények s özvegyek gardáját is, mely a mulatság kezdetén egy vendéglátó asztalnál foglalt helyet, talán olyan gondolat, mint a római hegyen a „male contentus” nép. De akadt egy tribún (ugyan nem Menenius Agrippa de a főrendező képében) a ki szép mesét mondva megértette velük, hogy jó kedv és tánc nélkül nincs maradandóságuk ottan. Így hát ők is, mint jól pihent erők, a táncolók sorába behódoltak. Kis híja volt az éjfélnak, mikor a terem ábrázata egészen átváltozott. Az asztalokat behordták, enni-innivalóval bőszesen felterítették. Mutatók lukullusi kép. A szívesnél-szívesebb mamák (szeretetremlő, kedves háziasszonyok) kifáradhatatlanok voltak kínálgatás dolgában. Jó cigányzene mellett majd ötnegyed óráig tartott a *Kva Terkák* tánc, mikor a restaurált karok és rendek hozzáálltak a szupécárdához, — hogy ami (urias eledel, hegyibe öntve tetszetős polgári bor) oroknak, gyomornak jól esett: kedves egészségére válják a jó kedvvel társuló úri-polgári szellemnek is Fényes nappal vetett az estének véget. Amit a termék talán még ma is viszhangoznak, ide írjuk: *Hogy volt!* — Az iparos-íjak által tegnap rendezett műkedvelő előadás lefolyásáról részletesebben mához egy hétre referálhatunk. Ezt a farsangi mulatságot még kettő követi és pedig a hónap végén holnap, és több polgár család batus mulatsága a *Diána-fürdő* táncteremben holnapután. Ezzel Karneval herceg rövid farsangi szereplése Újhelyben véget ér.

(A Koch-féle folyadék) a sátoralja-újhelyi és nagy mihályi kórházak főorvosainak már megküldtén, nevezett kórházakban kísérletképpen megkezdették a tuberkulotikus betegek beoltását. A szer hatásától szóló tudósítással annak idején szolgáltak t. olvasóinknak.

(Kivándorlók sorsa.) A hatvani főszolgabíró huszonkilenc-zeplén-vármegyei kivándorlót tartóztatott föl utjában e napokban és toloncoltatott hazafelű. Újhelybe f. hó 5-én érkeztek. Az atyafiak nagybárá bodrogkőziek. Kivándorlásuk szándéka és módja felől a főszolgabírói hivatalban kihallgatván, kiderült, hogy közbenjárójuk a velök egyetemben letartóztatott Reich Mór, ladmóci lakos, marha-hajcsár (aki ezuttal ember-hajcsárnak csapott fel) volt. Tehát mégis igaz, hogy addig jár a korszak, míg el nem török. Bizony Mórka bármily fursanggal eszelte is ki szándékát, végre rajta vesztett és most méltó büntetését nem fogja elkerülni.

(Meghívó.) A s.-a-újhelyi isr. ifjúság f. évi febr. 22-én Teich Zsigmondné úrnő öngyűsége védnöksége alatt, a helybeli isr. nőegyesület javára, a terményfőzsde helyiségeiben, *táncmulatságot* rendez, melyre a meghívók már szétküldtek.

(Rendőri hírek) Rózenzweig Lina, ricsei illetőségű cseléd, Engel Lipótné és Gottlieb Ede kárára elkövetett több rendbeli lopás miatt került a rendőrség elé — Csipkés László, kocsis, még a múlt év nov. havában 60 ft érték erejéig meglopta Rác Győző s. pataki birtokot és azzal megszökött. Tegnapelőtt a rendőrség elfogta és Saros-Patakra toloncolta.

(A kir. törvényszékéről.) Nem mindennapi szelíhalmos állott folyó hó 5-én a kir. törvényszék előtt Ferenczy György, volt szerencsi cukorgyári alkalmazott személyében, ki csinos külseje, finom modora és megnyerő előadásával részvétet tudott volna ébresztetni a szép számmal összegyűlt hallgatóság soraiban maga iránt, ha viselt dolgainak piszkossága ajánlatos külsejét el nem homályosítják. Ez az egyén, ki Szőládon, Heves-vármegyében jó családból származott, a katonaságnál számvívó őrmesteri minőségben töltött nyolc évet; onnan kilépve, bejárta Ungot-Berget, míg végre a nyolcvanas évek közepén a Windischgrätz hg. sáros-pataki uradalomban nyert alkalmazást, mint altiszt. de rövid időre, mert 1889. októberben már elbocsátották. Ekkor bejutott a szerencsi cukorgyárba, de itt is 1890. február elején már úti laput kötöttek a talpára. Pénz és keresetforrás hiányában Ferenczy ekkor egy öt krajcáros váltóblankétát vett s azt 50 forintra kiállítva, kibocsátóul Orosz Elemér gesztelyi földbirtokos nevét odapingálta s így felszerelve, február 6-án beállított Adamovics István táljai plebánoshoz s előadta, hogy ő a szerencsi cukorgyár hivatalnokja s egy hagyatéki ügyben tárgyalásra kell mennie, de véletlenül pénze nem levén, a táljai bankból akart felvenni 50 ftot az Orosz Elemér féle váltóra, hanem ott arról értesült, hogy a bank csak kötvényre ad kölcsönt s a bank igazgató azt mondta neki, legjobb lesz, ha Adamovics is aláírja a kötvényt, akkor a kölcsönt megkapja. Adamovics, ki udvarias uri ember, hitelt adott a csalónak, s mert Orosz Elemér jól ismerte, a kötvényt aláírta. Ferenczy a váltót biztosíték gyanánt Adamovicsnál hagyta, a pénzt a banknál zsebreavágta s tovább inalt. Hogy mit mivel ezután, erről mélyesen hallgat a krónika. Annyi bizonyos, hogy május 27-én már a s.-a. újhelyi takarékpénztárban találjuk, hová egy Sänger Árpád kibocsátói aláírással ellátott száz forintos mondvasinált váltóval állított be. Sänger Árpád a takarékpénztár tagjai előtt ismert egyéniség lévén, a váltót elfogadták. Meglevén így az uti költség, cselszövéseinek színhelyét Erdélybe tette át, hol rokonait látogatta meg. Május 31-én Zilahra ment s itt a Tigris-szállóban hónapok óta tartózkodván, ezeknek magát mint tartalékos főhadnagy mutatta be s közöttük helyet foglalt. Beszélgetés közben előhozta, hogy másnap Zsibón műkedvelő előadás lesz, mire a tiszték elhatározták, hogy el fognak oda menni. Ferenczy ekkor azt az ohaját fejezte ki, hogy ő is uniformisba szeretne a mulatságon résztvenni, de tiszt ruháját ellefjette magával hozni. A bajtársak szívesen segítettek a bajon s Ferenczy másnap már mint vendéglátó főhadnagy utazott el a zsibói mulatságra a többi tisztékkal együtt, de mint megrögzött szórakozott ember, a vendéglősnél elfeledte „kiegyenlítő” a kontót. Pár napi időzés után ismét visszatért Zilahra, de már ekkor nem a Tigris be szállt, hanem a Szilágyi Györgyné vendéglőjében nyitott magának szobát s a vendéglőjébe Ferenczy György főhadnagynak iratkozott be. A napok teltek. Ferenczy evett-ivott, de a fizetésről mélyesen hallgatott. A vendéglősnének elegendő megnyugtató volt a tiszt becsületltsz. Ezalatt az uniformist kölcsönző tiszték esetlegesen átlapozván a katonai sematizmust, abban a Ferenczy György nevét semmiképpen sem tudták felfedezni, miért is a tiszt ruhának jogtalan hordozása miatt kérdőre vonták az „ipsét.” Ferenczy most, várva a kihívást, még vagy 8-9 napig a vendéglőben maradt. míg végre neszté vévén, hogy a zepléni hitelműveletért nyomozza a csendőrség, egy szép reggelen, hogy senkinek se zavarja meg édes álmát, búcsút vett a kapuféltől — 31 ft 27 krnyi kontóját örök emlékül hagyva hátra a jóhiszemű »Szilágyi mamá»-nak. A csendőrség pár nap múlva elfogta s a királyi törvényszék váltohamisítás, csalás és az önkényes előléptetésért két évi fegyházra és huszonöt forint pénzbüntetésre ítélte.

(Reményi Ede.) a magyar hegedű-kirov, ki jelenleg Angliában tartja hangversenyző körútját, f. hó 28-án Ungvárra érkezik. A hangverseny napja visszavonhatatlanul lévén megállapítva, Lévai Mór, könyv és zeneműkereskedő Ungvárról, lapunk útján figyelmezteti a műpártoló közönséget, hogy nála jegyek, melyek a hangversenyen való megjelenésre jogosítanak, már is kaphatók.

(Eljegyzée.) Mátyák Gy. z. z. eperjesi egyházmegyei végzett papnövendék a múlt hó 28-án eljegyzte Petrasovszky Vilma k. a-t Petrasovszky József hosztoviczai gk. lelkész szép s művelt leányát.

(Iskolainneps Homonnán.) a homonnai polgári iskola kiegészítésül felállított közép-keres-

kedelmi iskola múlt héten tartotta a vármegye alispánja, a kir. tanfelügyelő és a város intelligenciájának jelenléteben felavató ünnepét. Lukovits Géza, iskolaszéki elnök, üdvözölvén a jelenlevőket, köszönetet mondott a kormányának, Andrássy Aladár grófnak s a város közönségének, mert ezeknek áldozatkészsége tette lehetővé, hogy a határszéli város, melynek a magyarosítás tekintetében nagy missziója van, ily hasznos intézethez juthatott. Majd Gerecs Lajos igazgató adta elő az iskola történetét. Jakobey tanár alkalmi költeményének elszavalása után az intézeti növendékek verselése következett, mire az ifjúsági dalkör elénekelt a Himnusz, melyet a jelen voltak állva halgattak végig. Zárókéul Nemes L. a kir. tanfelügyelő mondott köszönetet az iskolaszéknek és tantestületnek kérvén őket hogy az intézetnek jó hírnevét fentartani, kulturális és hazafias rendeltetését célhoz juttatni minden erejükkel igyekezzenek. Délben a nap öröme társas ebédre gyűltek össze; este pedig a kaszinóegyesület bált rendezett.

(A gálszécsi takaréki és hitelpénztár) az 1890-iki, mint a 21-ik évről szóló számadását (vagy mérlegét s vesz- és nyer-számláját) hozták beküldvén, látjuk, hogy a pénzügyi intézetnek tisztanyeresége, ide számítva a tartalékalapba szánt 3500 ftot is, 71,368 ft 14 kr-ra emelkedett, s minden egyes részvény után 14 ftot ad osztalékul. Jótékonycélokra kifizet nyereségéből 624 ft 52 krt, éspedig a gálszécsi közkórházban tett alapítványának második részletébe 500 ftot, az óvóiskolának 30 ftot, az ipariskolának 30 ftot, a Mátyás-szobor-alapnak 5 ftot, a vöröskereszt-egyesületnek 5 ftot, a keresetre képtelen helybeli szegényeknek kiosztandó segedelemképpen a község előjáróságának rendelkezésére bocsát 54 ft 52 krt. A derék intézetnek kívánjuk, hogy: *»crescat et floreat!»*

(Meghívók.) A V. rannón f. hó 10-én a kisdédóvá javára a nagyvendéglőben tartandó zártkörű táncestére. Rendezők: Pereszlenyi István, dr. Átányi József, dr. Csöke József, Novák István. Kezdeté esteli 8 órakor. Belépődíj személyenkint 1 ft. Felülfizetések köszönettel fogadtnak s hirlapilag nyugtáztatnak. — A sáros-pataki jogakadémia polgársága a jogász egyesület alapítókéjének gyarapítására, f. hó 14-én, a városháza termeiben zártkörű táncestét rendez. Személyjegy 1 ft. Csáladjegy 2 ft. Kezdeté este 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtnak, s hirlapilag nyugtáztatnak. Mogyoróssy Bertalan, r. b. elnök.

(Helyettesítés.) Papp László helyettes körjegyző állásától felmentetvén, az ondi körjegyzőségbe Lácay Kálmán okleveles jegyző helyettesítettetett.

(Magánjellegű iskola.) A vallás és közoktatásügyi m. kir. minister megengedte, hogy Lapsánszky Genovéva, homonnai lakos, Homonnán magán elemi leányiskolát nyithasson.

(Megerősített alapszabály.) Az o-lisztkai aut. orth. izraelita hitközség alapszabályait a kultusz minister jóváhagyta.

(Egy jó házból való) jó magaviseletű fiú tanoncul fólvétetik Zákó Soma kereskedésében Tokajban.

Irodalom.

Uj könyv. Rudnyánszky Gyulától, az ifjabb magyar költő-nemzedéknek e kiváló tagjától, akit a *Zemplén* olvasói is jól ismernek, a következő sokakat vettük: *Tisztelt nagy közönség!* Március 15-ére kiadom költeményeim harmadik kötetét. A *Fényben — árnyban* és a *Nyár* után az *Uj könyv*-et. Lirai költeményeim 15 év óta szállanak, egyre szállanak szét a nagy haza minden tája felé; de nem tudom, melyik szív nyit meg nekik, nem tudhatom még azt sem, egyáltalán nem veszték-e el utközben nyomalan? Hiszen ez a lírikus sorsa, kivált nálunk: csak úgy dalolhat, mint a madár rengeteg erdőben; és szinte fölröppen, ha észreveszi, hogy hallgatják. De most az egyszer mégis meg akarom tudni: él-e hazámban valahol rokonérzés, szeretet viszhangja, mely az én dalaimra támadt? Várják-e, örömet látják-e valahol az én — új könyvemet. Am, öszintén megvallva, céloim nem csupán az, hogy egy új kötettel unak eredjek — ismeretlen állomások felé. Azt is el szeretném érni, hogy vándó lánomnak sikere legyen, hogy a nagy közönség segítségével végre nagyobbszabú műveim ezek között a *Mátyás trilogia* megírására szentelhesem minden időmet. Ezért adom ki most új könyvemet. Az *Uj könyv* mintegy 20 nyomott iven, a nyomtató-ípar teljes művészetével kiállítva 1891. március 15-én fog megjelenni. Fűzött példány előfizetési ára 1 ft; arany metszésű kötött példányé 2 ft. Kérem a nagy közönséget rendeljék meg *Uj könyv*-emet minél számbosabban, és az előfizetési pénzt méltóztatassék legkésőbb február havának végéig hozzám (Érsekújvára címeze) beküldeni. A ki a pénzt nevére utalványozza (*Uj könyv*-emet 1891. március 15-én bérmentve kapja. Bizom a nagy közönségben.) Budapest, 1891. Vízkereszt napján. **Rudnyánszky Gyula.**

Költevények Mátyás királyról. Ez a címe annak a 47 lapon 12 költeményt tartalmazó irodalmi holminak, mely Rudnyánszky alkotásaként Budapest *Róza* Kálmán és neje kiadásában (VIII. Szentkirályi utca 30). kététele kiadásban megjelent. A diszesebb kiadás 20 kr. az egyszerűbb 10 kr. Mikor az árát ily csekélyre tette a kiadó *Hunyadi Mátyás*-nak, a legnagyobb magyar nemzeti király emlékének kívánt hódolni a nagy király halálának 400-ik évfordulóján és módot akart nyújtani arra, hogy ezt a nemzeti szellemi könyvecskét a tanuló ifjúság könnyen megszerezhesse. A fűzet Löwi Adolf s.-a.-újhelyi könyvkereskedőnél kapható.

* Magyarországon talán Rudnyánszky az egyetlen költő, aki minden más foglalkozás nyugtától szabadon a költészetnek él. Vágya rég megkezdett nemzeti eposzát, a *Mátyás trilogiát*, (mely a Róza Kálmán kiadásában most meg jelent *Költevények Mátyás királyról* c. színtén Rudnyánszkytól származó művel nem egy és ugyanazonos) úgy szintén a XIX század hű képét visszatükröző verses regényét befejezni. Igen ám, de a pálya függetlenségén kívül a költőnek „független nyugalomra” is van szüksége. Evégből az *Uj könyv*-et melegen ajánljuk megvételre t. olvasóinknak.

Egyesületi és társas élet.

Az idegen hangzású zempléni község-nevek átmagyarosítása.

VI.

Lássunk most már tulajdonképeni feladatunkhoz a helység-nevek megmagyarosítására vonatkozó javaslat előterjesztéséhez.

Az orosz nép által lakott *Máramaros, Ung, Bereg* felső részét közönségesen *Verhoviná*-nak nevezik, a mi annyit jelent, hogy *Felvidék*. Zemplén-vármegye felső részét elnevezték *Krajnyá*-nak, ami annyit jelent *legszelebb* vagyis *Határszél*. Zemplén-vármegye maga is a szláv nevű *Zemlua*, később *Zemlin* végre *Zemplén* várától nyerte nevét.* *Zemlum* vagy helyesebben *Zemlá* szláv szó, annyit jelent hogy *föld*. Mindenesetre Zemplén-vára nem modern kőfalakból épült, de egyszerű, földből, földdombokból, földsáncokból készült *földvár* volt, miért is *Zemplén-vármegye* magyarosan s helyesen *Földvár-megyének* volna elnevezhető.

És most következzenek a szinnai, homonnai és sztropkai járások helység-neveinek miként leendő megmagyarosítását tárgyzó javaslatok.

I. Szinnai járás.

1. *Cziroka-Béla*. Ezen község legrégebb elnevezése a nép nyelvén, vagyis oroszul, *Bila*, tótul *Bela*, és annyit jelent mint *fehér, szép*. Keletkezéséről azt regéli a szóhadomány, hogy egy *Béla* nevű juhász alapította volna. Miután a nép gyermekeit nem szokta *Béla* keresztnévvel elnevezni, a juhász *béla* (bili) nevét szép természetéről vagy fehér arcszínéről nyerhette, s miután a jelenlegi *Cz.-Béla* község helyén családot alapított a szomszéd s előbb keletkezett községek lakosai *Béla*-nak nevezték el. A *Cziroka* jelzót megkülönböztetésül a többi *Béla* nevű községektől újabb időkben kapta. A *Béla* név már rég idők óta használatos a magyar nyelvben; ez a község jelenlegi elnevezését megtarthartja, de a sok *Béla* nevű község miatt igen szépen lehetne magyarosan a szóhadomány alapján: **Szép-Juhászfalva (Cz.-Béla)****

2. *Orosz-Bisztra*, régen: *Bisztra*. A község keletkezéséről semmiféle szóhadomány nincsen. Elnevezését a falucskán keresztül sebesen folyó patakól nyerte. Ugyanis oroszul *bisztry*, *bisztra* annyi, mint *sebes, gyors*. Az *Orosz* jelzót megkülönböztetésül későbbi időkben nyerte. Magyarosítva elnevezhető így: **Orosz-Sebes**.

3. *Brezovec*. Ezen kis község a határában nagy mennyiségben található *breza*, *berezá*-tól, a mi *nyírfá*-t jelent, nyerte nevét. *Berezovica* magyarul annyit jelent, mint *nyírlé, nyírvisz*. Magyarosítva elnevezhető: **Nyírfás, v. Nyírvisz (Nyírjes)**.

4. *Csukalóca*, a népnyelvén: *Csukalovezi*. Ezen község hagyomány szerint onnét vette elnevezését, hogy lakosai, mint jobbágyok, a földes uraság által a Tiszában csuka halászatra alkalmaztattak. Csuka-halász oroszul annyit jelent, mint *csukalovec*, miért is a szomszéd községbeliek által az egész község *Csukalovezi*-nak neveztetett el. Magyarosítva elnevezhető: **Csukahalász, v. Csukavadász (Csukás)**.

5. *Dara*. *Dora* orosz szó, annyit jelent magyarul, mint *ajándék, adomány*. Sem elnevezéséről sem keletkezéséről szóhadomány nincsen. Legyen: **Ajándék (Dara)**.

6. *Dubrava*. Ezt a községet egy pásztor alapította. Ugyanis egy sűrű erdő közepette egy tisztás völgyecskét találván, ott magának s családjának házat épített s elnevezte helyrajzi fekvésétől oroszul *Dubrava*-nak, ami magyarul: *sűrű, sötét erdő*-t jelent. Magyarosítva elnevezhető: **Erdős v. a dub orosz szótól, mely tölgyet jelent, lehetne: Tölgyes, (Tölgyes)**.

7. *Hosztovicza*, régen: *Hosztinnicza*. Ezen község eredetét onnét vette, hogy hajdanában, szóhadomány szerint, ott egy korcsmaház volt, amelyben a Galicziába utazók szállást is kaphattak; miért is az orosz nép *hosztinnicza*-nak nevezte el. Midőn később több család letelepedett ott s községgé alakult, községüket is *Hosztinnicza*-nak nevezték el. Bizonyítja ezt a község legrégebb pecsétje is, melyen egy asztal, rajta egy nagy üveg s mellette egy ivópohár van kivésve. Későbbi időkben a nehéz hangzású *Hosztinnicza* a könnyebb hangzású *Hosztoviczá*-ra változott át. Magyarosítva lehetne: **Szálló v. Vendégszállás (Orosz-Szállás)**.

8. *Dluhe*, jelenleg: *Cz.-Hosszumező*. E község egyike a legrégebb községeknek. Amennyiben helyrajzi fekvése s földjének talaja a mezőgazdaság üzésére igen jónak látszott, csak hamar annyian telepedtek meg e helyen, hogy a *Cziroka* folyó mentén rövid idő alatt hosszú s nagy számú házsorokból álló község keletkezett, miért is a szláv ajku lakosok *Dluhi-válál*-nak, azaz *Hosszufalu*-nak nevezték el. Azt a hosszas nevet a tótajku

* Lásd: *Szirmay Antal* Not. Top. Pol. inc. com. Zempleniensis pag. 1. §. 1.

** A zárjel közé tett elnevezést *Fajes István* küldött-ségi elnök és *Dókus Gyula*, küld. tag javasolják. Ahol egymástól eltérő lesz a véleményük, külön fogjuk jelezni a *Fajes* véleményét *F*-betűvel, a *Dókus* névét *D*-vel. Főmunkatársunk észrevételeit a közlemény nézeten külön cikkben fogja előterjeszteni. Szerk.

lakosság később megrövidítette, s a községet csupán *Dluhe*-nek mondotta. Ezen község, nem tudom ki által, magyarul *Hosszumező*-nek neveztetett el. A *Cziroka* jelzót megkülönböztetésül újabb időkben vette fel. Az eredeti elnevezés szerint magyarul *Hosszufalu*-nak volna helyesen elnevezhető; de miután a *Hosszumező* is szép magyarhangzású név: a község jelenlegi magyar neve megmaradhatna. A község eredetét a község régi pecsétjén látható véset, (egy hosszú szántóföldön szántó férfi) is bizonyítja. (*Hosszumező*.)

9. *Hrabóc*, jelenleg: *Orosz-Hrabóc*. Ezen község határában nagy mennyiségben található a nép nyelvén *hrab*-nak nevezett gyertyán-fától nyerte. Az orosz jelzót megkülönböztetésül más *Hrabóc* nevű községtől később kapta. Keletkezéséről szóhadomány nincsen. Magyarosított neve lehetne: **Gyertyánfás (Gyertyános, v. Nagy-Gyertyános)**.

10. *Inócz*. Ez a kis község lehetne: **Ivánfalva**.

A vörös kereszt-egyesület s. a. ujhelyi fiókja ma d. e. 11-kor a vármegyeháza kistermében közgyűlést tart.

Az árvasegélyző és jótékonyági egyesület ma d. u. 3 órakor ugyanott választmányi ülést tart.

Nyilvános számadások.

I.

A s. a. ujhelyi polgári olvasóköri által folyó hó 1-én a városi színház termében tartott batyubál alkalmából bevétel volt össz. 383 ft 50 kr. kiadás 216 ft 46 kr.

tiszta jövedelem 167 ft 04 kr.

Felülfizettek: 5 ftot: Molnár István, — 4 ftot: Dókus Gyula, — 3 ftot: Gáthy József, Molnár Béla dr., Zlinszky József, Schön Vilmos dr., — 2 ftot: Bánóczy Kálmán, Nagy L. Béla, Comensoli őrnagy, Rosenberg B. dr., Schön Arnold, Rosenthal Sándor dr., Pollák Lajos, Hornyay Béla dr., Gaizler József br., Klein Tivadar, Fejes István, Veress Győző, Staut János, Székely Elek, Szabó Sándor, Pálmay József, Abonyi D. Mór, Csányi Gyula, Boór Jenő, Vékey Gedeon, Chyzer Kornél dr., Tóth Mihály, Hönsch Dezső, Bernáth László, Fonyi Elemér és Polányi Gyula. — 1 ft 50 kr: Dongó Géza és Margitai József dr. — 1 ftot: Kis Ödön, Juhász Jenő, Csaszlovsky János, Garai Lajos, ifj. Csernyiczky János, Koncz Miklós, Koncz Lajos, Ligety Bertalan, Behyna Miklós, Fleiszner Frigyes, Kornstein Jenő, Bauer Antal, Krikbaum Gyula, Krizsó Tamás, Ligeti József dr., Gerenday Sándor, Zavadzky Gusztáv, Kemény Jenő, Szöllősy József, Szöllősi Sándor, Hericz Sándor, Szepesi Arnold dr., Lenkey Mihály, Schön Miksa, Haás Bernát dr., Hell Adolf, Roós Adolf, Székely Imre, Reichárd Lajos, Rhein István, Somogyi Gyula, özv. Borúth Elemérné urnó, Karsa Ferenc, Lakatos Gyula, Szamosy Jenő, Félegyházy Béla, Kapu Gyula, Nemes Lajos, Mészák István és Csizsár Gábor. — 50 kr: Sztankovszky Sándor és Fuchs Jenő.

A felülfizetők fogadják halás köszönetünket.*
S. a. Ujhely, 1891. febr. 5-én.

A rendezőség.

II.

A fölállítandó főgimnázium javára rendezett jelmeg-ünnepség bevételét mindaddig nem közöltük, miután az elárulás végett szétkeltött emléklapok, sorsjegyek s azok elárulásából befolyt összegnek visszaküldésével késtek, s bár még most is vannak késedelmezők, tovább nem várakozunk az eredmény közlésével, mely a következő: összes bevétel 2608 ft 23 kr. összes kiadás 961 ft 23 kr.

tiszta bevétel 1647 ft — kr.

mely összeget gyümölcsöztetés végett takarékpénztárba helyeztük, mindaddig, míg az építkezés tényleg kezdetét nem veszi.

S. a. Ujhely, 1891. febr. 7.

Hornyay Béla dr., Dókus Gyula. Reviczky Pál.

Tokajból a következő sorokat vettük:

Tekintetes Szerkesztőség!

A tokaji tiszkarosultakat segélyező bizottság sürgősen felkéri mindazon magánosokat, hirlapokat, pénztárakat, iskolák igazgatóit, s általában mindazokat, a kiknél a fenti bizottság által kibocsájtott gyűjtő iverk vannak, hogy esetleges gyűjtésük eredményét, a bizottság pénztárába mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

A csatolt kimutatás közzétételét kérve, tisztelettel maradok

Tokaj, 1891. január 29.

Dienes Barna,
s. b. elnöke.

Ö cs. és apostoli kir. Felsége 5000 ft; Albrecht Főherceg Öfensége 1000 ft; Józsvi egyesület 2000 ft; Simor János Hercegeprimás Öeciája

* A számadások lapunk főmunkatársánál bárki által megtekinthetők. Szerk.

500 ft; Samassa József érsek ur 2000 ft; M. kir. Belügyministerium 11000 ft; M. kir. Belügyministerium a begyült orsz. segélyből 14085 ft 88 kr; Brailai osztr. m. konzulátus 440 fr. a. 198 ft 22 kr; Amerikai magyarok gyűjtése 701 ft 75 kr; Alpenheim viz-gyógyintézet 160 ft; Zemplénmegye inséges alapja 500 ft; M. kir. földmívelésügyi Ministerium fakedvezményért 20000 ft; Hazai Iső Takarékpénztár 1000 ft; Budapest főváros 5000 ft; Báro Rotschild 10000 ft; Báro Hirsch Mór keresztényeknek 5000 ft; (Zsidóknak állítólag 7720 ft;) özv. Graefl Józsefné 900 ft; Cs. és kir. 27 inf. Truppen Div. tisztikara 353 ft; Cs. és kir. Br. Appel 60. sz. gy. e. tisztikara 100 ft; I-ső honvéd ezred tisztikara, Bernáth B. gyűjtés 74 ft 70 kr; Grósz Antal monoki bérlő 1000 ft; Bernáth B. képviselő adománya és gyűjtése 629 ft 60 kr; Tokaji ifjuság gyűjtő bizottsága 2050 ft 29 kr; Pester Lloyd gyűjtése IX küldemény 7983 ft; Budapesti Hirlap XII. gyűjtése 1048 ft 27 kr; Pesti Hirlap VII. gyűjtése 676 ft 27 kr; Egyetértés V. gyűjtése 469 ft 68 kr; Budapest XI. gyűjtése 448 ft 28 kr; Nemzet VI. gyűjtése 103 ft 10 kr; Pesti Napló II. gyűjtése 55 ft; Kaschaur Zeitung II. gyűjtése 356 ft 50 kr; Debreczen ellenőr II-ik gyűjtése 150 ft; Debreczen I. gyűjtése 10 f; »Az én ujságom« II-ik gyűjtése 398 ft 26 kr; »Kis Ujság« 6 ft 50 kr; »Szabadság« 24 ft 66 kr; »Ellenzék« 12 ft; Felvidéki szemle 11 ft 70 kr; »Zemplén« II-ik gyűjtése 7 ft 64 kr; »Kassai szemle« 1 ft; »Szamos« 6 ft; »Délmagyarországi közlöny« gyűjtése 2 ft 81 kr; »Arad és Vidék« 12 ft; »Kis Várdai Lapok« 10 ft; »Neues Wiener Tagblatt IV. küldése 28 ft 32 kr; »Braunsvhweiger« 45 ft 20 kr; »Presse« 2 ft; »Fremdenblatt« 6 ft; »Assistenz« 5 ft; Főpapok, káptalanok, pénztárak, jótékony előadások, intézetek, magánosok gyűjtései, adakozásai 14777 ft 67 kr; összesen: 109.909 ft 88 kr.

Tokaj, 1891. január 29.

Káposztás,
s. b. pénztárnok.

Dienes Barna,
s. b. elnök.

HIVATALOS RÉSZ.

24. eln. sz. Zemplénvármegye alispánjától.

Körlevél.

A szabályrendelet értelmében február havában tartandó vármegyei rendes közgyűlés határnapját főispán Öméltóságával egyetértőleg a f. évi február hó 24-ikének d. e. 9 órájára és a következő napokra tűzöm ki.

A közgyűlés nevezetesebb tárgya:

1. A kir. belügyminiszternek a betegápolási pótdó emelésének tárgyában kelt intézvénye, illetőleg a betegápolási pótdó emelése. Ezenkívül szabályrendeletek és egyéb közérdekű tárgyak.

Főispán Öméltósága felkérése folytán értesitem egyszersmind az állandó választmány t. tagjait, hogy az állandó választmányi ülés f. évi február hó 23-án d. e. 9 órakor veszi kezdetét.

S.-a.-Ujhely, 1891. február hó 3.

Matolai Ettele,
alispán.

788. sz. Zemplénvármegye alispánjától.

10 főszolgabíróknak.

A nagyméltóságú honvédelmi ministerium f. évi 525. számú, az 1891-ik évben átvonulás esetén a katonaság részére kiszolgáltatott élelemér. fizetendő összegeket megállapító intézvényét t. főszolgabíró uraknak kiadom; felhívom t. főszolgabíró urakat, hogy az 1890. évi október hó 1-től 1891. évi szeptember hó végeig dióv becsléséről jelentését október 1-ig multhatatlanul mutassa be.

S.-a. Ujhely, 1891. január hó 16-án.

Matolai Ettele alispán.

Másolat. Magyar királyi honvédelmi minister 525. X. szám. Zemplén-vármegye közönségének. A közös-hadsereg és a m. kir. honvédség legénységének őrmestertől és hasonló rendfokozatu altisztól lefelé, az 1891-ik év folyamán átvonulás alkalmával minden egyes legény részére a szállásadók által kiszolgáltatandó étkezésért, mint a katonai (honvédségi) javadalmazásból leendő megtérítésként fizetendő összeget az 1879. évi XXXVI. törvénycikk 51. §-a alapján, a közös hadügyminister ural egyetértőleg, a következőképpen állapítom meg: A dunáninneni részekben 17 krajcárban. A dunántuli részekben 19 krban. A tisztáninneni részekben 15 1/2 krban. A tisztántuli részekben 15 krban. A királyhágón tuli részekben 12 1/2 krban. Horváth-Slavon országban 16 krban. Budapest fővárosban 23 1/2 krban. Pozsonyban 25 1/2 krban. Kassán 19 1/2 krban. Temesvárt 20 1/2 krban. Kolozsvárt 15 1/2 krban. Nagy-Szebenben 16 krban. Zágrában 21 krban. Fiumében 23 krban. Miről a vármegye közönségét tudomás és köz-

hírtétel végett értesitem. Együttal felhívom a vármegye közönségét, hogy a múlt 1890. évi október 1-től folyó 1891-ik évi szeptember végeig divó marhahus árákról összeállítandó kimutatást folyó évi október 15-ig hozzám terjessze fel. Budapest, 1891. évi január hó 7-én. A minister aelyett: Gromon s. k. államtitkár.

40302/V. — 10 szám. Magyar királyi belügyminister.

Körrendelet.

(Folytatás.)

III. Fejezet.

Csomagolás.

42. §. Robbanó anyagok csak a belügyminister által megállapított vagy ezentul megállapítandó utasítások szerint csomagolva szállíthatók.

Egyelőre a következő szabályok szolgálnak zsinórmértékül:

a) a robbanó szerek nagyobb mennyiségben szállíthatásra faldácskákba csomagolandók. Ily hordókban 25 kgrmmal több robbanó szer nem helyezhető el. A csomagoló hordók nem tartalmazhatnak fémalkatrészeket s fapedelekkal látandók el, melyek csak faszegekkel erősítendők le. A hordók kinyitására vagy lezárására alkalmazandó szerszámoknak kizárólag fából kell lenni. Vasszerszámok soha nem alkalmazhatók.

b) A gyárban becsomagolásnak mindig egy, a többi gyárhelyiségektől, valamint raktárhelyektől elkülönített a földtöltés által elszigetelt helyiségben kell történnie. A lezárásnak (leszögezése vagy beolmozása a hordóknak) a gyárban hasonlóképen kell történni, ép oly jól megóvott helyiségben kell történni, s a helyiség megválasztásánál a lehető szerencsétlenség lokalizására különös gond fordítandó. Egyidejűleg, a két helyiség közül egyikben sem tartható több 500 kgrmmal robbanószernél.

c) a robbanószerek becsomagolása, eladási vagy használati raktárakban mindig a raktáron kívül, s a több mint 100 kgrmmot tartalmazó raktárakban egy attól elkülönített, de a földhányáson belül található helyen kell, hogy történjen, mely a raktár felől 2 méter magas 0,5 méter koronával szűkített, s természetü lejtőjű földhányással választandó el.

A nitroglicerin készítmények s hasonló robbanó szerek, amennyiben a tekintetben külön rendelkezések nem adatnak ki, csakis pergament papír hüvelylyel ellátott töltényalakban csomagolhatók.

d) Az ily töltények jól elzártak legyenek, ne legyen szuros fogásuk s külső oldalukra ne tapadjon robbanó anyag.

2) A ládácskák vagy hordócskákban a töltények fővény vagy fűrészporsó rétegre helyezendők s a falak és tetőtől hasonló válaszfal által szigetelendők el. Rétegenként csomagoló papírba is elhelyezhetők, mely a hordóban a töltények rázkódását s a nitroglicerin kiömlését megakadályozza.

Az egész megtöltésnek sűrűn gondosan, üreg nélkül kell történnie, hogy a robbanó szer a szállítás alatt jelentékeny rázkódásoknak ki ne legyen téve s ne mozoghatson.

f) A hordók, melyekbe robbanó szer van csomagolva, kívülről a készítménynek, fájának jelzésével valamint az előállító nevével s cégével (védjegy) s a készítmény keltével ellátandók.

Azonkívül a szállításra rendelt hordó külső oldalán a ministeri szállítási engedély lenyomata láthatóan és szilárdan oly módon alkalmazandó, hogy az a hordó kinyitásánál letépesse. Végül minden hordó a zárnál egy szembetűnően megjelölt ólommal ellátandó; az ólmozás csak hideg ólommal történhetik, s ily hordók lezárásánál vagy megjelölésénél melegített anyagok alkalmazása szigorúan tilos.

g) Minden csomagoló hordó külső oldalán és pedig a zár közelében szembetűnő módon egy rövid, a felnyitás és bezárásra vonatkozó utasítás alkalmazandó.

IV. Fejezet.

Szállítás.

43. §. Robbanó anyagok, ha a szállítandó mennyiség 0,5 kgrmmot meghalad, csak szabályszerűen csomagolt kifogástalan tartályokban és oly módon szállítandók, hogy erős lökésektől lehetőleg megóva legyenek.

44. §. Kisebb mennyiségű robbanó anyagok, a melyek csak megvizsgálás céljából küldetnek, kivételesen nem szabályszerűen csomagolva is szállíthatók. Ez esetben azonban ha szállítás nem hatóságilag történik, az illető szállítási vállalatnak előzetes engedélye kieszakólandó. Mindazon által az ily mustrák is lehetőleg a fentebb adott utasítás szerint csomagolandók.

45. §. Nitroglicerin mint ilyen, nagy folyadékban feloldva, csakis a belügyministernek a kereskedelmi ministerrel egyetértőleg adott előzetes engedélye mellett, az esetéről esetre megállapítandó feltételek szigorú megtartása mellett szállítható.

46. §. Minden robbanó szer szállítmányának kísérő igazolvánnyal kell ellátva lennie.

Oly szállítmányok, amelyek az engedélyvel bíró gyáros vagy eladó által sértetlen eredeti csomagolásban adatnak fel, a kormányhatósági általános szállítási engedélynek másolata az igazolványt pótolja.

47. §. Külföldön gyártott robbanó anyagoknak, a melyek Magyarországra behozatnak, az országon átvitetnek, vagy innen újból kivitetnek, kísérő igazolvánnyal kell ellátva lenniök, melynek kiállításra mindannyiszor a belügyministeriumtól kérelmezendő.

Belföldi engedélyezett robbanó szer gyáraknak szállítmányaihoz az igazolványt kivitel, vagy az illető gyártmányhoz az országba való visszahozatala esetében az illetékes közigazgatási hatóság állítja ki.

Minden más esetben az igazolványt a feladó által kiállított fuvarlevél képezi, a mely azonban a feladás helyére nézve illetékes közigazgatási hatóság, illetve rendőrkapitányi hivatal által látta-mozandó.

Hatóság által kiállított ilyen fuvarleveleknél láttamozás nem szükséges.

48. §. Vasutakon csak olyan robbanó anyagoknak szállítása van megengedve, a melyek alkatrészeik, minőségük, szállíthatóságuk tarthatóságuk tekintetében az erre hivatott hatóság által (4. §) megvizsgáltattak s a kormányhatóság által vasuton való szállításra alkalmasoknak mondattak ki.

Robbanó anyagoknak vasutakon való szállítására nézve az egyes vasuti vállalatoknál a kereskedelemügyi minister intézkedik.

49. §. Robbanó anyagoknak vasutakon való szállításánál a már fennálló, vagy az ezentul még alkotandó vasut forgalmi és biztonsági szabályok követendők.

50. §. A fennebbi általános rendelkezések figyelembe tartása mellett szállítandók a robbanó anyagok vizen és szárazon is.

Ezekre vonatkozólag egyelőre még a következő külön szabályok tartandók meg.

Tengelyen szállítás.

a) A közönséges teherjárúin szállítás alkalmával az egyes csomagok biztos elhelyezésére gond fordítandó, hogy azok ide-oda ne rázassanak. A jármű hordképességének 80% án tul nem terhelhető, általában pedig egy kocsi-ra 2000 kgrmmal több bruttó súly nem rakható.

b) Az egyes csomagok nád vagy szalmarétegre helyezendők s a járműhöz jól oda erősítendők, mi célra lánc sohasem, de mindig csak kötél használandó. Mindazon vasalt részek, melyek a fuvarozás alatt a csomagokkal érintkezésbe jöhetnek, köccsal, szalmával vagy ronggyal körültre-rendők. A csomagok eső ellen vízmentes ponyvával megvédendők. Tűzvesz elleni elővigyázatból mindeu kocsis egy legkevesebb 100 liter kobtartalmu telt vizes hordóval s egy vederral ellátandó.

c) A csomagok fel, le vagy átszállítása lehetőleg napvilágnál, éjjel pedig csak biztonsági vagy pedig oly lámpák alkalmazása mellett történjen, melyek üvegfaa széttörés ellen drótfonnallal meg van védve. A csomagok hengerítése, tolása és forgatása tilos s azok megmozgatása csak emelés vagy hordás által tehető.

d) Minden robbanó szert szállító kocsis fekete lobogóval felismerhetővé teendő. A menetelés csak lépésben történhetik s minden több mint 500 kgrmmal robbanó szerből álló szállítmányt a kocison kívül meg egy az anyag kezelésével megbízott férfinak kell kísérni, ki is a lehetőséghez képest az ut mentén található tüzek kioltásáról gondoskodik.

A hol azonban ez nem lehető (vasutaknál, kohókánál) a szállítmány személyzet minden szükséges elővigyázati intézkedést megtesz, hogy a szállítmányt minden tűzveszélytől megóvjá. A személyzetnek, mely csak megbízható emberekből állhat, dohányozni nem szabad.

e) A robbanó szerekkel megrakott kocsik közt rendszerint 5 méternyi, a helységekben átkelés alkalmával pedig 20 méternyi távkor tartandó be; a kocsik sem községekben meg nem állhatnak, sem vendéglőkbe vagy lakházakba be nem állhatnak, hanem minden megállásnak, a mennyiben a szállítmány 500 kgrmmal több, robbanószert tartalmaz a helységtől legalább 500 méternyre. különben pedig 100 méternyre, kell történnie, a szükséges felügyelet mellett.

f) Ha a kocsiiban valami kár esik, vagy a robbanó anyag elszóródik, a lovakat azonnal ki kell fogni, azután a megsérült járművet gondosan meg kell vizsgálni; minden elszóródott robbanó anyagot a kocsis alkatrészeiből kiszabadítani és onnan kisépenni. Ily tisztátalanná vált robbanó anyagrészek a szomszédos mezőre szétszórandók; a megsérült csomagban maradt robbanószerek a minden járművön lenni tartozó tartalék edénybe gondosan áthelyezendők.

g) Robbanó szereket sohasem szabad gyuanyagokkal, s általában tűzveszélyes vagy robbanó tárgyakkal, kövekkel és fém tárgyakkal együtt szállítani.

Szerkesztőségi posta.

R. Gy. urnak. Érsakujár. Levelet irtunk!
K. P. „Báj-eges és kéjmámos” versét nem használhatjuk.

B-nek Nem hallotta ön híret ennek a deák-közmondásnak: „Oreatus ad nullum opus nisi in curam ventris sui.”
Olvassa csak össze a szók kezdőbetűit, megtalálja az elmés akrosztikont, mely az ön által pellengérré állítani akart stársadalmi heré-re is ráillik. Legjobb az efajta heréket is egyszerűen fugimálni.
N. Gy. Nem váltak be.

Hirdetések.

Árlejtési hirdetmény.

A bánóczi ev. reformált egyház-tanácsának 1890. év márcz. 8-án egyhangulag hozott határozata értelmében és Zempléni vármegye állam utépitészeti hivatala által készített terv és költségvetése alapján, a düledező iskola és tanító-lak, tetőzet meghagyása mellett egészen újból lévén átépítendő; miért is czélba vett építési munkálat biztosítására, 1891. évi márcz. hó 1-ső napjának reggeli 10 órája, Bánóczi községbe verseny-tárgyalásra azon felhívással tüzetik ki, hogy vállalkozni szándékozók, előzetesen az 1818 ft. 94 kr. költséglet építkezés tervrajzát és árelemezését, s a feltételeket Bánóczi Hutka József lelkész urnál bármikor megtekinthetik, s hogy a verseny tárgyaláson részt vevő vállalkozók, kötelesek a vállalkozási összeg 10% -át alólirottul biztosíték kép letenni. A munkálat 1891. évi ápril. 1-én megkezdve 4 hónapon belül teljesen befejezve általadandó.

Kelt Beretón 1891. február hó 5.

Kazinczy Arthur

a bánóczi ev. ref egyház főgondnoka.

TK. 3308/1890. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A homonnai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Treitel Izsák végrehajtonak Guzsán János végrehajtást szenvedő elleni 456 ft. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-új helyi kir. törvényszék (a sztopkói kir. járásbírósa) területén lévő, Hocsai községben fekvő a hocsai 3. sz. tjkvben A. I. 1., A. II. 1-20. és A. III. 1-16. sorszámok alatt foglalt egy egész urb. bel és kültelekből fele részben, valamint a hocsai 56. sz. tjkvben A. I. 1-15. sorszám alatt foglalt 1/4-ad urb. bel- és kültelekből 1/6-od részben Guzsán János végrehajtást szenvedett illető jutalekkra az árverést 555 forintban ezenel megállapított kiküldési árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891. évi márcz. hó 2-ik napján délelőtt 9 órakor Hocsai község házánál megtartandó nyilvános árverésen a eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át, vagyis 46 ft 20 krt illetve 9 krt készpénzben vagy az 1881. LX. tc. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Homonnán, a kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóságnál 1890. évi nov. hó 29-én.

Lehoczky, kir. aljbíró.

Tk. 3600. sz. 1890.

Árverési hirdetményi kivonat.

A homonnai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Reich Izsák végrehajtonak Klebán János végrehajtást szenvedő elleni 60 ft. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-új helyi kir. törvényszék (a sztopkói kir. járásbírósa) területén lévő Mrazóczi községben fekvő, a mrazóczi 6. sz. tjkvben A. I. 1-35. sorszám alatt foglalt egy egész urb. bel- és kültelekből fele részben Klebán János végrehajtást szenvedett illető jutalekkra az árverést 310 ftban ezenel megállapított kiküldési árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1891. évi márcz. hó 12-ik napján délelőtt 9 órakor Mrazóczi község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési árban alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át, vagyis 31 forintot készpénzben, vagy az 1881. LX. törvénycikk 42. §-ban jelzett árfolyammal és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Homonnán, a kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóságnál 1890. évi december hó 30-ik napján.

Lehoczky, kir. aljbíró.

Tk. 3362/1890. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A homonnai kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Gics Mária végrehajtonak Gics József végrehajtást szenvedő elleni 69 ft. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-új helyi kir. törvényszék (a homonnai kir. járásbírósa) területén lévő Szinna község határában fekvő, a szinni 215. sz. telekkönyvben A. I. 1-51. sorszám alatt foglalt és Gics József szül. Csuriilla Anna nevén álló 1/4-ad urb. bel- és kültelekre az árverést 331 forintban ezenel megállapított kiküldési árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891. évi február hó 27-ik napján d. e. 9 órakor Szinna község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési árban alul is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át, vagyis 33 ft 10 krt készpénzben, vagy az 1881-ik LX-ik törvénycikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóságnál Homonnán, 1890. évi decz. hó 31-ik napján.

Lehoczky, kir. aljbíró.

Felelős szerkesztő:

DÓKUSGYULA.

Főmunkatárs: DONGÓ GY. GÉZA.

Kiadótulajdonos: ÖZV. BORUTH ELEMÉRNE.

Regále szelvényeket és jogokat

legmagasabb árban vásárol

Kelner József fia cég

S.-a.-Ujhelyt.

3-6

848. szám.

Polg. 1891.

Hirdetmény.

A Csabalóc-Szterkócz községben gyak. italmérés jogáért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyministeri rendelet 9. és 10. §-aihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül 1891. évi márcz. hó 16-ikának d. e. 9 órája a kir. törvényszéknél Major István kir. tvszéki bíró hivatalszobájába kitűzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítették, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire ezennel idéztetnek.

Kelt S.-a.-Ujhelyben, a kir. törvényszéknek 1891. évi jan. hó 27-én tartott üléséből.

Rác, jegyző.

Hammersberg, elnök.

122-123. m sz. 1891.

Hirdetmény.

Zemplénumegye közigazgatási bizottságának az 1891. évi január hó 14-én kelt 46/130. és 44/95. kb. számú határozatával a gerenda-sztropkói és homonna-szinna-baligródi I-ső rendű törvényhatósági közutakon lévő kelcei vámos hid és a homonnai vámos hid jégtörőjének helyreállítása 4971 ft 58 kr; és 1302 ft 12 kr; vagyis összesen 6273 frt 70 kr. összeg erejéig engedélyeztetett.

A fentemlített munkálatok foganatosítása

sának biztosítása céljából a vármegye alispánjának 1891. évi január hó 28-án 1102. és 1103. szám alatti intézvénye alapján 1891. évi február hó 12-ik napjának délelőtti 11 órájára a Zemplénumegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A veseyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 11 óráig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponkint megtekinthetők.

Kelt S.-a.-Ujhely, 1891. febr. hó 2-án.

A Zemplénumegyei kir. építészeti hivatal főnöke:

Hönsch Dezső,

kir. főmérnök.

37. V. szám. 1891.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi és bécsi kir. törvényszék 168,3439. számú végzése által Deutsch Mór fia, Landau Sámuel, — együttes alapfoglaltók, — Honig és Werner, Schulhoff Ede és Krauss Mór felülfoglaltók javára Landau Izidor kereskedő ellen összesen: 1284 ft 56 kr. tőke, ennek különböző időtől számítandó 6% kamatai és eddig összesen 101 ft 43 kr. perkötség követelés erejéig elrendelt biztosítási s kiel. végrehajtás alkalmával biróilag le és felülfoglalt és 611 ft 12 kr. becsült különféle bolti himzett áruk, bolti cikkek, bolti felszerelések és házbútorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 149. /891. p. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagyis N.-Mihályban alperes üzletben leendő eszközökre 1891. évi február hó 12. és 13. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzettek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az előírt ingóságok vételára az 1881. 60. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Nagy-Mihály, 1891. január 31-én.

Tahy Béla,
bir. végrehajtó.

Regále-kötvény vásárlás!

Regále kötvény-utalványok és szelvényeket legmagasabb áron vásárol

a s.-a.-ujhelyi takarékpénztár.

Üzlet eladás.

Szerencsen egy jól berendezett üveg- és porcellánüzlet a legjobb helyen más vállalatok miatt eladó.

Bövebbet a vétel iránt Lichtmann Zsigmond tulajdonosnál Szerencs.

Eladó szőlővessző.

Homoki szőlő telepítéshez mintegy 12000 darab olasz rizling, többféle muskatal, piros és fehér gyöngy s több másfajta csemege, továbbá mintegy 2000 darab riparia souvage szőlő vessző márciusi szállításra eladó. Értesítést ad S.-a.-Ujhelyben fő-utca Schön-féle ház (posta udvar) a tulajdonos

Németh László,

h. ügyvéd.

3-3

Egy lakóház, nagy kerttel, a város közepe! — két szőlő, egy gyümölcsös, egy borházal és lakóházzal, illetve nyaralóval — eladó. — Részletesebb utasítás a kiadóhivatalban szerezhető.

HIRDETMEYNY.

A zemplénumegyei kereskedelmi-, ipar-, termény- és hitelbank részvényesei

f. évi február 15-én délután 2 és fél órakor

Sátoralja-Ujhelyben, az intézet helyiségében tartandó XXI. rendes

KÖZGYŰLÉSRE

tisztelettel meghivatnak.

T á r g y a k:

1. A közgyűlési elnök és a jegyzőkönyv-bitelesítők megválasztása.
2. Az igazgatóságnek üzleti jelentése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Az évi mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és az osztalék kiszolgáltatása iránti határozat.
5. Az igazgatóságnek és felügyelő-bizottságnek adandó felmentvény.
6. Sorrendben kilépő két igazgatósági tag helyének választás utáni betöltése.
7. A felügyelő bizottságnek az alapszabály értelmébeni választása.

Minden részvényes, ki akár személyesen, akár meghatalmazott által a közgyűlésen részt venni kíván, felkérjük, hogy az alapszabályok 31-ik §-a értelmében részvényeit a le nem járt szelvényekkel együtt, a közgyűlést megelőző napokban az igazgatóságnál elismervény mellett letéteményezni sziveskedjék.

Kelt S.-a.-Ujhelyben, 1891. január hó 12-én.

Az igazgatóság.

